

อนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

[illegible]นทร์ เชื้อประดิษฐ์

ณ เมรุวัดไทยชุมพล อ.เมือง จ.สุโขทัย

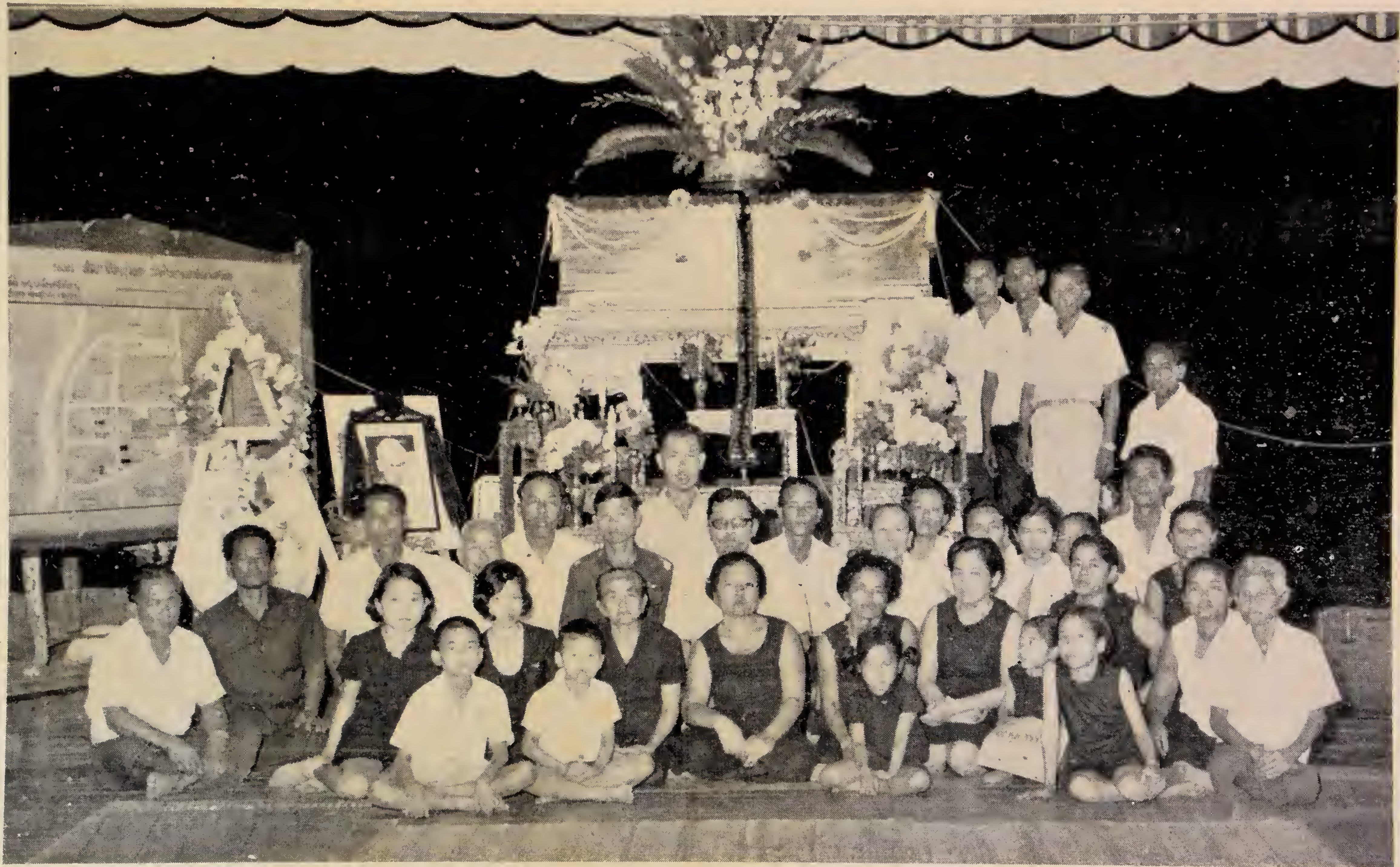
วันเสาร์ ที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

เจ้าภาพขอขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่าน ที่ได้กรุณามาร่วมในงานฌาปนกิจศพไว้ ณ โอกาสนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ขอได้โปรดให้อภัยด้วย

อนุสรณ์
ในงานฌาปนกิจศพ
คุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์

ณ เมรุวัดไทยชุมพล อ.เมือง จ.สุโขทัย
วันเสาร์ ที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑

ตั้งศพสวดพระอภิธรรม

คำนำ

ในงานฌาปนกิจศพ **คุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์** ผู้เป็นมารดา คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ได้ปรารภใคร่จะพิมพ์เรื่องการระลึกชาติได้ของบุคคล ๓ ราย คือ เด็กชายบงกช พรหมศิลป ตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ นายจุกหรือทองสุก เชาวน์ฉลาด บ้านดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และพระภิกษุสมพิศ หั้นเจริญ สำนักวัดทรงธรรม ตำบลบ้านแซ่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่ข้าพเจ้าได้เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง ๒๓ ผู้กลับมาเกิดใหม่ รวบรวมจากผู้ระลึกชาติหนหลังจากหลายประเทศ ซึ่งข้าพเจ้าได้ให้อภิธรรมมูลนิธิ ศาลาโรงธรรมโพธิลังกา วัดพระเชตุพน จัดพิมพ์จำหน่ายบำรุงมูลนิธิ ทั้งนี้ คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ขอแยกมาพิมพ์เฉพาะเรื่องในประเทศไทยเท่านั้น

เจตนาของคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ก็ด้วยเห็นว่า ถ้าพวกเราเชื่อในเรื่องตายแล้วต้องเกิด ก็จะกลัวในเรื่องกระทำบาป และยินดีที่จะกระทำบุญ เพราะจะได้รับผลนั้นในชีวิตข้างหน้าอีกด้วย เรื่องของผู้ระลึกชาติก่อนได้เป็นหลักฐานแสดงว่าตายแล้วจะต้องเกิด (เว้นแต่พระอรหันต์เท่านั้น) เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าจึงเต็มใจอนุญาตให้นำเรื่องของผู้ระลึกชาติได้ ๓ รายนั้น จัดพิมพ์ในหนังสือแจกในงานศพของคุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์ตามประสงค์ และยิ่งได้ทราบว่า คุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์ เมื่อท่านยังมีชนม์ชีพอยู่นั้น เป็นผู้เปี่ยมด้วยศัทธาในพระศาสนา แสวงหาบุญกุศลด้วยการบริจาคทาน สมาทานศีล

เป็นประจำ ในระหว่างพรรษาก็ปฏิบัติโดยยิ่งยวด คือรักษาอุโบสถค้างคืนที่วัด ท่านมีอายุยืนถึง ๘๔ ปี จากโลกนี้ไปโดยความชรา ด้วยความสงบตามปกติวิสัยของผู้ปฏิบัติธรรม ข้าพเจ้าก็ยิ่งอนุโมทนาในการจัดพิมพ์เรื่องดังกล่าวแล้ว

ขอกุศลบุญราศีอันบังเกิดจากเรื่องระลึกชาติได้ของบุคคล ๓ ราย หากเกิดผลน้อมนำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อในเรื่องตายแล้วต้องเกิด อันเป็นหลักสำคัญในพระพุทธศาสนา จงเป็นอิฏฐผลให้บังเกิดความสุขเกษมแก่คุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์ โดยปัตตานุโมทนามัยในสัมปรายภพนั้นๆ เทอญ

เต็ม สุวิกรม
พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
๙ กันยายน ๒๕๑๔

คำปรารภ

ในงานฌาปนกิจศพคุณแม่ของข้าพเจ้าคราวนี้ คิดว่าจะหาหนังสือที่เป็นสาระและมีคติสักเรื่องหนึ่งเพื่อพิมพ์แจกเป็นบรรณาการ และเรื่องที่จะพิมพ์นั้นควรเป็นเรื่องที่เมื่อผู้ได้รับแจกแล้ว จะไม่นำไปทิ้งหรือวางไว้ตามตู้หรือโต๊ะหนังสือโดยไม่ยอมอ่าน บังเอิญข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือเรื่อง "๒๓ ผู้กลับมาเกิดใหม่" ซึ่งเขียนโดยคุณเต็ม สุวิกรม ได้มอบให้อภิธรรมมูลนิธิ ศาลาโรงธรรมโพธิลังกา วัดพระเชตุพน จัดพิมพ์จำหน่ายบำรุงมูลนิธิ เมื่อได้อ่านแล้ววางไม่ลง เพราะท่านเขียนขึ้นด้วยสำนวนที่อ่านง่าย เนื้อเรื่องชวนให้ติดตาม พร้อมกับแฝงคติธรรมชวนให้นึกคิดตลอดเวลา

ปัจจุบันนี้เราต้องยอมรับว่า ความเจริญด้านวัตถุและวิทยาศาสตร์ได้ก้าวไปไกลมาก จะเห็นตึกรามบ้านช่องที่ได้ก่อสร้างขึ้นด้วยความวิจิตรบรรจง มีความเป็นอยู่ในชีวิตอย่างสะดวกสบายแทบทุกด้าน แม้กระทั่งสามารถส่งมนุษย์ขึ้นไปย่ำดวงจันทร์ได้ นับว่าเป็นความเจริญอย่างที่ไม่อาจคาดคิดถึง ตรงกันข้ามกับความเจริญทางด้านจิตใจของคนเรา ซึ่งเสื่อมทรามลงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ถ้าอ่านหนังสือพิมพ์หรือฟังวิทยุดูโทรทัศน์ จะเห็นข่าวสงคราม การจี้ การปล้น และอาชญากรรมอื่น ๆ อีกมากมายโดยไม่เกรงกลัวต่อบาปกรรมและกฎหมายของบ้านเมือง ที่เป็นดังนี้ก็เพราะความเจริญในด้านจิตใจซึ่งมิได้ทำการพัฒนาให้ทันกับด้านวัตถุ จึงทำให้คนเรามีจิตใจเสื่อมลงไปทุกวัน สามารถที่จะประกอบกรรมชั่วต่าง ๆ ได้โดยไม่กระดากอาย ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงคิดว่าถ้าได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องนี้แจกในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้รับแจกในด้านจิตใจบ้างไม่มากก็น้อย ถ้าอ่านด้วยความพินิจพิเคราะห์ จะรู้สึกว่าหนังสือเรื่องนี้ได้ให้ข้อคิดอะไรหลายอย่าง ซึ่งสามารถทำให้จิตใจของผู้อ่านได้ความยั้งคิดในการกระทำความชั่วบ้างตามสมควร คนเราถ้าเชื่อว่า "ตายแล้วเกิดใหม่" ก็ทำให้ต้องคิดและยับยั้งในการกระทำความชั่ว เพราะเกรงว่า "เกิดใหม่" แล้ว "จะไม่เหมือนเก่า ยิ่งกว่านั้นอาจจะร้ายกว่าเก่าด้วยซ้ำไป" เมื่อมีการพิสูจน์โดยมีหลักฐานที่เชื่อว่าคนเราตายแล้วเกิดใหม่ได้ดังเรื่องที่นำมาพิมพ์นี้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างยิ่ง ประกอบกับข้าพเจ้าได้อ่านบทความของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เขียนเรื่องนี้ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔ ซึ่งข้าพเจ้าได้คัดลอกข้อความบางตอนที่ท่านเขียนไว้ด้วยเหตุผลที่น่าคิดดังนี้

"เมื่อคืนนี้ผมหมุนโทรทัศน์ไปเจอเอาศาสตราจารย์สองคนกำลังคุยกันเรื่องตายแล้วเกิดใหม่พอดี

ศาสตราจารย์คนหนึ่งนั้นเป็นไทย คือศาสตราจารย์ ดร. คลุ้ม วัชโรบล

ส่วนศาสตราจารย์อีกคนหนึ่งเป็นฝรั่ง ชื่อเรียงเสียงไรก็จำไม่ได้เสียแล้ว

เรื่องที่ศาสตราจารย์คุยกันนั้นเป็นเรื่องการระลึกชาติซึ่งถ้าพิสูจน์ได้ว่ามีจริงแล้ว ก็จะพิสูจน์ได้ต่อไปว่าคนเราตายแล้วเกิดใหม่ได้จริง

ศาสตราจารย์ฝรั่งบอกว่าได้ใช้เวลาค้นคว้าเรื่องนี้มาถึง ๑๒ ปี ได้พบกับคนที่อ้างว่าระลึกชาติได้มาหลายร้อยราย ที่พูดจาเรื่องการระลึกชาติมีหลักฐานพอเชื่อได้นั้นมีอยู่ราว ๆ ยี่สิบรายเท่านั้น

รายหนึ่งเป็นเด็กเกิดในเมืองไทย ระลึกชาติได้ว่าเมื่อชาติก่อนตนถูกแทงตาย เมื่อมาเกิดชาตินี้แล้วแผลเป็นที่หน้าอกก็ยังอยู่ และเด็กคนนั้นจำได้ว่าใครเป็นคนฆ่าตนตายในชาติก่อน ยังผูกใจเจ็บอยู่และคิดจะไปฆ่าคนที่ฆ่าตนตายในชาติก่อนนั้นเป็นการล้างแค้น

ฟังดูแล้วก็น่าประหลาดใจ เพราะคนเราที่กลัวตายนั้นก็เพราะรักชีวิตหวงชีวิต เมื่อรู้แน่ว่าตายแล้วเกิดก็ไม่น่าจะหวงหรือห่วงชีวิตอีกต่อไปใครจะมาฆ่ามาฟันเป็นเรื่องเล็ก

ตายแล้วเกิดใหม่ทุกทีไป

จะไปพยาบาทอาฆาตคนฆ่าเขาทำไม เพราะชีวิตใหม่เรายังมีอีกทั้งชีวิต เมื่อเกิดใหม่และยังเป็นเด็กอยู่ชีวิตใหม่นั้นก็นานกว่าชีวิตที่คนอื่นเขามาทำให้ดับไปในชาติก่อน

นั่งดูชีวิตคนที่ฆ่าเรานั้นเสื่อมโทรมลงด้วยความชราและพยาธิก็พอถมไปแล้ว

และในที่สุดก็แก่ตายไปเอง

เรื่องแผลเป็นที่ติดตัวมาจนถึงชาตินี้ก็แปลกอีก เพราะบาดแผลเป็นเรื่องทางกายโดยแท้เอาติดตัวมาจนถึงชาตินี้ได้อย่างไร ศาสตราจารย์ฝรั่งแกก็ไม่ได้อธิบายไว้

ฟังเรื่องเด็กคนนี้แล้วก็ยิ่งทำให้คิดมากขึ้นไปอีกกว่า ที่ว่าไปเกิดนั้นอะไรไปเกิด

คนที่ถูกฆ่าตายนั้นตายเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว

พอถูกฆ่าตายแล้วไปเกิดใหม่ก็หอบเอาของติดตัวไปชาติหน้าได้สองอย่าง

คือแผลที่ถูกแทงอย่างหนึ่ง

และโทสะที่เกิดขึ้นเมื่อตอนตายอีกอย่างหนึ่ง

สิ่งที่ไปเกิดนั้นคือเวทนาและอารมณ์ของคนที่ถูกฆ่าตายในขณะที่กำลังตายเท่านั้นเอง

เมื่อเกิดในชาติใหม่แล้วจึงยังมีแผลเตือนให้นึกถึงเวทนา

และโทสะยังทำให้พยาบาทคนที่ฆ่าตนในชาติก่อน

ที่ผมอยากจะพูดไว้ในที่นี้ก็คือคนเรานั้นตั้งแต่เกิดเป็นตัวมาก็มีการเกิดดับอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

ผมเองอายุปูนนี้ก็เกิดดับมาไม่รู้ว่ากี่ชาติกี่ภพแล้ว

ระลึกชาติภพเหล่านั้นได้บ้าง ระลึกไม่ได้บ้าง

เมื่อตายลงแล้วตัวที่ไปเกิดคงจะไม่ใช่ทุกชาติทุกภพ

แต่คงจะเป็นตัวหรืออัตตาที่ยึดว่ามีอยู่เมื่อขณะที่จะตาย

ในกรณีเด็กที่กล่าวถึงนี้เห็นจะพูดได้ว่าเพียงส่วนเดียวของชาติก่อนไปเกิด และสิ่งที่ไปเกิดนั้นคือคนที่ถูกฆ่าตาย

อันเป็นอัตตาตัวสุดท้ายหรือภพสุดท้ายของคนที่ไปเกิดเป็นเด็ก และเด็กก็ระลึกได้แต่ภพนั้น

เห็นจะเป็นเพราะเหตุนี้กระมังที่คนแต่ก่อนท่านบอกหนทางคนที่กำลังจะตาย

เพื่อทำให้เกิดชาติภพที่ดีในขณะที่จะตาย
เมื่อตายแล้วก็จะได้ไปเกิดในชาติภพที่ดีต่อไป"

ฯลฯ

ข้าพเจ้าได้ถือโอกาสตัดตอนบทความของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มาพิมพ์ไว้เท่าที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านหนังสือเรื่องนี้ได้บ้างตามสมควร โดยเฉพาะทำให้ข้าพเจ้ามั่นใจในการจัดพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าของบทความที่อ้างถึงนี้ด้วย

เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจที่จะพิมพ์หนังสือเรื่องดังว่านี้ พอดีมีเพื่อนข้าราชการในกองเดียวกัน คือ คุณประสิทธิ์ ลิสวัสดิ์ รู้จักสนิทสนมกับท่านเจ้าของหนังสือเรื่องนี้ จึงได้พาข้าพเจ้าไปพบกับคุณเต็ม สุวิกรม อดีตผู้อำนวยการกองปราบปราม กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งกรรมการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในขณะนี้ เมื่อท่านได้ทราบความประสงค์ของข้าพเจ้าแล้ว ท่านก็ได้กรุณาอนุญาตให้ตัดตอนเอามาพิมพ์ได้ พร้อมกับได้กรุณาเขียนคำนำให้ด้วย ซึ่งนับว่าเป็นพระคุณกับข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

และในโอกาสเดียวกันนี้ ท่านอธิบดีกรมทะเบียนการค้า และท่านผู้อำนวยการกองมาตราชั่งตวงวัด ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของข้าพเจ้า ก็ได้กรุณาเขียนคำไว้อาลัยให้ด้วย ซึ่งเป็นพระเดชพระคุณอย่างสูงแก่ข้าพเจ้า

ขจร เชื้อประดิษฐ์

๔ ซอยสันติสุข ถนนราชวิถี
พญาไท พระนคร

คุณแม่จันทร์ เชื้อประดิษฐ์

ชาตะ ๒๔๓๑ – มรณะ ๒๕๑๔

ประวัติ

แม่เกิดเมื่อวันอังคาร ปีชวด พ.ศ. ๒๔๓๑ ที่หมู่บ้านตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย บิดาชื่อเม้ย มารดาชื่อเพ็ง นามสกุลเม้ยทับ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๔ คน พี่น้องทุกคนได้ถึงแก่กรรมไปก่อนแม่ทั้งสิ้น คือ

๑. นายเจ๊ก เม้ยทับ
๒. นางจันทร์ เชื้อประดิษฐ์
๓. นางมอญ คล้ายอ่อง
๔. นายแม้น เม้ยทับ

ได้ทำการสมรสกับนายเต็ง เชื้อประดิษฐ์ มีบุตรธิดา ๙ คน คือ

๑. นางจำปี เชื้อประดิษฐ์
๒. นางปุ้ย แซ่เต็ง ถึงแก่กรรม
๓. นางปรุง เวสสุวรรณ ถึงแก่กรรม
๔. ด.ช. เชื้อประดิษฐ์ ถึงแก่กรรม
๕. นายขจร เชื้อประดิษฐ์
๖. นายบุญนะ เชื้อประดิษฐ์
๗. นางทองดำ เวสสุวรรณ
๘. น.ส. สมศรี เชื้อประดิษฐ์
๙. นางทองคำ พานิชสมบัติ ถึงแก่กรรม

แม่เป็นคนขยันขันแข็งมานะอดทน ประกอบสัมมาอาชีพโดยสุจริต มีฐานะค่อนข้างยากจน ประกอบกับมีลูกหลายคน แม่จึงต้อง

ทำงานหนักมาก เริ่มแต่การทำนาและไร่ยาสูบ เวลาว่างจากการทำงานจะฝึกหัดให้ลูกทำขนมต่าง ๆ หาบไปขายตามหมู่บ้าน ฐานะที่ยากจนไม่สามารถส่งเสียให้ลูกทุกคนได้รับการศึกษาที่ดีได้ ลูก ๆ ส่วนใหญ่จึงมีอาชีพในทางค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วยความมานะอดทนขยันหมั่นเพียร ทำให้ฐานะของครอบครัวดีขึ้นบ้าง เมื่อคุณพ่อถึงแก่กรรมในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ แม่ก็ได้เลี้ยงลูก ๆ มาโดยลำพังเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี ลูกทุกคนได้แต่งงานมีครอบครัวเป็นหลักฐานไปเกือบหมด แม่อยู่กับลูก ๆ อีก ๓ คน สำหรับลูกคนเล็กนั้นได้ถึงแก่กรรมตามหลังแม่ไปเพียงชั่วระยะเวลา ๓ เดือนเท่านั้น

แม่เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน ช่วยเหลือเพื่อนบ้านญาติพี่น้องที่มีทุกข์เท่าที่จะช่วยได้ มีความเลื่อมใสในพระบวรพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า มีศรัทธาบริจาคทรัพย์บำรุงวัดวาอารามทุกแห่งที่บอกบุญมาถึงโดยไม่มีการละเว้น รักษาอุโบสถศีลเป็นประจำ ได้บวชลูกและหลานหลายคน ก่อนนอนจะสวดมนต์นอนทุกคืน ทำให้จิตใจของแม่สงบเยือกเย็น เป็นที่รักและเคารพของบรรดาลูก ๆ และญาติพี่น้องทุกคน แม่เป็นผู้มีวาจาอ่อนหวานไม่เคยพูดให้กระทบกระเทือนใจผู้ใด แม่จากโลกนี้ไปด้วยโรคชราเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ สิริรวมอายุได้ ๘๔ ปี

คำไว้อาลัย

เมื่อข้าพเจ้าได้ย้ายมารับราชการในกรมทะเบียนการค้าตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๓ ข้าพเจ้ามีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้งานของกรมนี้ให้ละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้การปฏิบัติราชการได้ผลสมความมุ่งหมาย และโดยที่งานของกรมนี้มีขอบเขตกว้างขวางในทางปฏิบัติอยู่ทั่วราชอาณาจักร ข้าพเจ้าจึงต้องเดินทางไปศึกษางานของกรมในต่างจังหวัดด้วย ซึ่งเป็นงานที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อันเกี่ยวกับงานจดทะเบียนพาณิชย์งานหุ้นส่วนบริษัท งานชั่งตวงวัดและงานบัญชีร้านค้า เพื่อหาข้อมูลและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน นำมาพิจารณาแก้ไขให้การปฏิบัติงานได้ผลดียิ่งขึ้น

ในการเดินทางไปราชการต่างจังหวัดของข้าพเจ้าแต่ละครั้งข้าพเจ้าได้ให้คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ร่วมเดินทางไปกับข้าพเจ้าด้วยเนื่องจากคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ เป็นหัวหน้าแผนกตรวจรับรองกองมาตราช่วงตวงวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจรับรองเครื่องชั่งตวงวัดอยู่แล้วทั้งเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นผู้มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเรียบร้อย

ประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ศกนี้ ข้าพเจ้ากำหนดเดินทางไปตรวจราชการทางจังหวัดภาคเหนือได้สั่งให้คุณขจร เชื้อประดิษฐ์เดินทางไปด้วยเช่นเคย แต่ชั่วระยะเวลาเพียงเล็กน้อยก่อนออกเดินทางข้าพเจ้าก็ได้รับคำบอกเล่าจากคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ว่ามารดาถึงแก่

กรรมเสียแล้วด้วยโรคชรากำหนดรดน้ำศพที่จังหวัดสุโขทัย คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ไม่ยอมล้มเลิกความตั้งใจที่จะเดินทางไปตรวจราชการร่วมกับข้าพเจ้า ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าก็อนุญาตให้ลาไปงานศพมารดาได้ เพียงแต่เมื่อเดินทางไปถึงจังหวัดตาก คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ได้ขอตัวแยกไปจังหวัดสุโขทัย เพื่อกราบศพมารดาเท่านั้น และในวันรุ่งขึ้นก็รีบเดินทางไปสมทบกับข้าพเจ้าต่อไป โดยไม่ขาดการปฏิบัติหน้าที่ราชการเลย ทั้ง ๆ ที่ควรจะต้องมีความกังวลในการจัดงานศพ

การอุทิศเวลาให้แก่ราชการของคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ นี้เป็นตัวอย่างอันดีของข้าราชการทั่ว ๆ ไป ข้าพเจ้าขอชมเชยเป็นพิเศษ และเมื่อคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัยในหนังสือแจกงานศพของมารดา ข้าพเจ้าจึงมีความเต็มใจอย่างยิ่ง ผลแห่งการปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดีของคุณขจร เชื้อประดิษฐ์นี้ ย่อมเนื่องมาแต่การเป็นบุตรที่ดีของมารดา ได้รับการอบรมสั่งสอนจากมารดาที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม เมื่อคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ต้องเสียมารดาอันเป็นที่เคารพรักไปเสียเช่นนี้ ย่อมนำความเศร้าโศกเสียใจมาสู่คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ เป็นอย่างยิ่ง และแม้จะอยู่ระหว่างการปฏิบัติราชการก็ยังอุตส่าห์แสดงความกตัญญูกตเวทีหาโอกาสไปกราบศพแสดงความเคารพและอาลัยรัก โดยไม่ยอมให้เสียเวลาปฏิบัติราชการ การปฏิบัติตนของคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ได้ชื่อว่าเป็นบุตรที่ดีโดยแท้ของมารดา ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจและเห็นใจคุณขจร เชื้อ-ประดิษฐ์ เป็นอย่างยิ่ง จึงขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและบรรดา

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ได้ช่วยดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของมารดาคุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ผู้ล่วงลับไปแล้วได้ไปสู่สุคติในสัมปรายภพนั้นเถิด.

อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

คำไว้อาลัย

เช้าวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ คุณขจร เชื้อประดิษฐ์ ได้เข้าไปพบผมที่ห้องทำงาน แจ้งว่า จะพิมพ์หนังสือแจกในงานฌาปนกิจศพคุณแม่ จึงขอให้เขียนคำไว้อาลัยเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ตายด้วย ผมยินดีรับปากว่าจะเขียนให้ทันที ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบว่าจะเขียนอย่างไร และคุณขจร ก็บอกว่าจะขอรับเรื่องในวันรุ่งขึ้น การที่ผมรับปากไปเช่นนั้น ก็เพราะว่าผมเองก็รักแม่มากเช่นเดียวกับคุณขจร มีจิตสำนึกอยู่เสมอว่า คุณแม่ คือพระของลูก เป็นสิ่งอันประเสริฐสุด เป็นสุดบูชาของลูก ดังนั้น สิ่งใดที่จะเป็นประโยชน์เกี่ยวเนื่องกับแม่แล้วผู้เป็นลูกย่อมทำได้เสมอ

คุณแม่เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับลูกที่สุดในชีวิต นับตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ต้องอุ้มท้องอยู่เป็นเวลานานเกือบปี ครั้นเมื่อถึงคราวคลอดลูก ก็เจ็บปวดแทบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่ก็ยอมทนเพราะความรักลูก เมื่อคลอดออกมาแล้วยิ่งรัก ทั้งถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูฟูมฟักให้เติบใหญ่ให้พ้นปากเหยี่ยวปากกา ดั่งโบราณว่า และอบรมบ่มนิสัยเพื่อให้เป็นคนดี มีวิชาความรู้เพื่อหาเลี้ยงตัวได้ ท่านให้ทุกสิ่งเสียสละทุกอย่างนับตั้งแต่เลือดในอกและเป็นห่วงเป็นใยทุกโมงยามตลอดชั่วอายุตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งตายไป ดังนั้น บุญคุณที่คุณแม่มีต่อลูกนั้นจึงใหญ่หลวงนัก สุดที่จะเปรียบได้

คุณแม่จันทร์ ท่านอายุยืนยาวถึง ๘๔ ปี ทั้งนี้ด้วยผลบุญบารมีที่ท่านได้สร้างสมเอาไว้ ช่วยเกื้อหนุนค้ำจุนให้ท่านได้อยู่เป็นมิ่งขวัญ

ของลูกหลานเป็นระยะเวลาพอสมควร ในขณะที่ท่านดำรงชีวิตอยู่ ท่านก็ได้ประกอบคุณงามความดี สร้างบุญกุศลและอบรมลูก ๆ ทุกคน ให้เป็นคนดี รู้จักกตัญญูกตเวที มีคุณธรรมประจำใจ เมื่อคุณแม่ต้องจากไปเช่นนี้ ลูกหลานทุกคนก็ย่อมอาลัยคิดถึงเป็นที่ยิ่ง ลูกหลานผู้เปี่ยมด้วยความกตัญญูกตเวทีก็ได้แต่ร่วมกันทำบุญสร้างกุศลส่งไปให้ เพื่อตอบสนองพระคุณอันยิ่งใหญ่ของคุณแม่ ขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของคุณแม่ไปสู่สุขคติ ทิ้งไว้ก็แต่คุณงามความดีให้ลูกหลาน ได้จดจำรำลึกถึงอยู่ชั่วกาลนาน

ผู้อำนวยการกองมาตราชั่งตวงวัด

แด่แม่

ลูกได้ตื่นขึ้นมากลางดึก คิดว่าจะเขียนความอาลัยและระลึกถึงแม่ที่ได้จากไปแล้วเป็นเวลานาน ซึ่งลูกไม่เคยลืมคิดถึงแม่เลย ลูกเขียนต่อหน้ารูปแม่ที่วางอยู่เบื้องหน้า จุดธูปเทียนขึ้นบูชาแม่ก่อนเขียน ความจริงแล้วอยากจะเก็บแม่ไว้เป็นที่ระลึกนึกถึงนาน ๆ แต่ลูกไม่อาจทำได้ ขอให้วิญญาณของแม่จงทราบว่า ลูกเขียนคำอาลัยนี้ด้วยหัวใจที่เคารพแม่ บูชาแม่ และคิดถึงแม่

ตั้งแต่จำความได้ ชะตาชีวิตของลูกไม่เคยได้อยู่ในอ้อมอกของแม่เหมือนลูกอื่น ๆ นอกจากบางครั้งบางคราวชั่วระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ยิ่งเมื่อลูกมีครอบครัวก็ดูเหมือนว่าลูกนี้อยู่ห่างแม่มากขึ้น โอกาสที่จะได้อยู่ใกล้ชิดแม่ และเรียก "แม่" เหมือนลูกเขาอื่นจึงมีอยู่น้อยมาก นับว่าเป็นกรรมของลูก

เนื่องจากการงานประกอบกับภาระทางครอบครัวที่เพิ่มมากขึ้น จึงไม่ค่อยมีโอกาสมาเยี่ยมแม่บ่อยนัก แต่ก็ได้พยายามขึ้นมากราบเท้าแม่ทุกปีไม่เคยขาด บางคราวก็ขึ้นมาอาบน้ำและทำบุญอายุให้ เคยชวนแม่ไปอยู่ด้วยเพื่อจะได้ปฏิบัติแม่บ้าง แต่แม่อยู่ได้ไม่นานเพราะทนคิดถึงลูกหลานทางสุโขทัยไม่ได้ ถ้าลงไปอยู่กับลูกเมื่อไรแม่ต้องจำใจอยู่นาน ๆ ตอนหลังชวนไปอยู่ด้วยจึงไม่อยากไป ทั้ง ๆ ที่แม่คิดถึงและเป็นห่วงหลาน ๆ ทางกรุงเทพ ฯ มาก ครั้งหลังสุดแม่ไม่สบายได้ลงไปหาลูก เมื่อมาถึงแล้วกลับไม่สบายมากขึ้น ลูกได้พาหมอมา

รักษาอยู่หลายวันอาการจึงค่อยดีขึ้น แล้วจึงได้ส่งแม่กลับด้วยความจำใจ

ในระยะที่แม่กลับมาอยู่บ้าน แม่ได้เริ่มต้นป่วยกะเสาะกะแสะด้วยโรคชราเรื่อยมา พวกลูก ๆ ได้ช่วยกันพยาบาลรักษาจนสุดกำลัง อาการไม่ดีขึ้น จึงได้พาแม่ไปรักษาที่โรงพยาบาลจังหวัดสุโขทัย หมอตรวจแล้วไม่ปรากฏโรคอื่นนอกจากโรคชรา การรักษาพยาบาลจึงหนักไปในทางบำรุง แต่แม่อายุมากแล้วอาการจึงไม่ดีขึ้น ในที่สุดต้องจำใจนำแม่กลับบ้านเพื่อพยาบาลกันเอง สังขารของแม่เหมือนไม้ใกล้ฝั่งเหมือนใบไม้เหลืองที่เตรียมจะหลุดจากขั้ว ลูก ๆ ของแม่ทุกคนปลงตกว่าไม่ช้าก็เร็วแม่คงจะต้องจากไป ลูกไม่มีโอกาสรักษาพยาบาลแม่มากนักเพราะอยู่ไกล แต่ก็ได้ขึ้นมาเยี่ยมแม่ทุกเดือน ทุกครั้งที่ลูกลากลับแม่มักจะบอกว่า "อย่าไปนานนัก แม่คงจะอยู่ได้ไม่นาน" แม่ป่วยอยู่อย่างนี้เกือบ ๗ เดือน และแล้ววันที่พวกลูก ๆ เกรงกลัวก็มาถึงวันนั้นคือวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ลูกได้รับโทรเลขในวันรุ่งขึ้นด้วยความเสียใจอย่างยิ่ง เป็นกรรมของลูกอีก ซึ่งนอกจากไม่ได้เห็นใจแม่แล้ว ยังไม่สามารถขึ้นมากราบศพแม่ทันทีทันใดได้ เนื่องจากทางราชการได้ออกคำสั่งให้เดินทางติดตามท่านอธิบดีไปตรวจราชการในเขตจังหวัดภาคเหนือ และไม่อาจขอเปลี่ยนตัวกับผู้อื่นได้ทัน จึงต้องเดินทางไปตามหมายกำหนดการ แต่เป็นทางผ่าน จึงได้ขออนุญาตท่านอธิบดีเดินทางไปเคารพศพแม่ก่อน ซึ่งท่านอธิบดีก็อนุญาตให้ด้วยความเห็นใจ เมื่อได้กราบเคารพศพแม่แล้ว ได้ขอร้องพี่น้อง

ทุกคนให้เก็บศพแม่ไว้ก่อน เพราะลูกจำใจต้องรีบเดินทางไปสมทบกับท่านอธิบดีที่จังหวัดตาก เพื่อเดินทางไปตรวจราชการตามหน้าที่ต่อไป

แม่รักลูกมาก ทุก ๆ ครั้งที่ลูกมาเยี่ยมแม่มักร้องไห้ ตอนลากลับแม่จะให้ศีลให้พรและสั่งให้ขึ้นมาหาบ่อย ๆ ต่อแต่นี้ไปคงไม่ได้ยินคำแม่ที่พร่ำแต่ให้ศีลให้พร ให้ลูกเดินทางโดยสวัสดิภาพและอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข สุดท้ายแม่จะพูดว่า "อย่าไปนานนัก แม่คงอยู่ได้ไม่นาน" คำนี้ยังก้องอยู่ในใจของลูกไม่มีวันลืม ขอแม่จงไปสู่สุคติสุคติเถิด หากชาติหน้ามีจริงก็ขอให้ได้เกิดเป็นแม่ลูกกันต่อไปอีก

จากลูก

ขจร เชื้อประดิษฐ์

คำอาลัย

ถึงแม้ว่าลูกจะไม่ใช่ลูกของแม่โดยตรง แต่ลูกก็รักแม่เหมือนแม่บังเกิดเกล้า เพราะเวลาเกือบ ๓๐ ปี ที่ลูกได้เข้ามาอยู่ภายใต้ร่มเงาแห่งความเมตตาของแม่ ทำให้รู้สึกว่า "แม่" คือ "แม่ที่แท้จริงของลูก" เมื่อแม่จากไปอย่างไม่มีวันกลับ จึงทำให้ลูกอาลัยและคิดถึงสุดจะพรรณนา

ลูกจำได้ว่า เมื่อลูกได้มาพบและกราบเท้าแม่ครั้งแรก แม่ได้ให้การต้อนรับและความเมตตาอย่างคาดไม่ถึง แม่ช่วยเหลือให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในการครองเรือน แม่ได้สอนลูกให้มีความอดทน รู้จักเก็บหอมรอมริบ เพื่อประโยชน์แก่ครอบครัวของลูก แม่รักลูกโดยไม่รังเกียจเดียดฉันท์ เวลาลูกขึ้นมาเยี่ยม แม่มักจะพูดว่า "เหมือนลูกของแม่มาแล้ว" เกือบจะทุกครั้ง

ในระหว่างที่แม่ป่วย ลูกได้ขึ้นมาพยาบาลแม่เป็นครั้งคราว ทุกครั้งที่พบกันแม่มักจะพูดให้ลูกตื่นเต้นและเสียน้ำตาบ่อย ๆ แม่ได้สั่งลูกสาวคนโตไว้ว่า "เมื่อแม่ตายแล้วให้ไปอยู่กับเหมือน เหมือนเป็นคนดีพึ่งเขาได้" แม่รู้ดีว่าจะอยู่ได้ไม่นานจึงสั่งเสียไว้ด้วยความเป็นห่วง ขอให้จงมั่นใจว่าลูกจะไม่ให้แม่ผิดหวัง ถ้าลูกยังไม่ตามแม่ไปเสียก่อน ลูกจะเป็นที่พึ่งของพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนเท่าที่จะทำได้

บัดนี้ ร่มโพธิ์ทองของลูกได้ล้มครืนลงแล้ว ลำต้นและกิ่งก้านได้หักระเนระนาดลงกับพื้นดิน ลูกคงปราศจากร่มเงาได้พักพิงอาศัย

ให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขอีกต่อไป ลูกคงจะไม่ได้ยินเสียงแม่พร่ำเรียกให้ลูกลงมาหาแม่บ่อย ๆ ขอให้แม่จงไปสู่สุคติเถิด ถ้าชาติหน้ามีจริงขอให้ได้เป็นแม่ลูกกันอีกดุจชาตินี้.

เหมือนหมาย เชื้อประดิษฐ์
พญาไท พระนคร

"แม่จ๋า"

สิบนิ้วลูกประนมขึ้นเหนือเศียร ต่างธูปเทียนบูชาวาจาหมาย
ขอร้อยรักอักษรามาบรรยาย ด้วยใจหมายแทนมาบูชาคุณ
เอาน้ำตาต่างหยดหมึกบันทึกวาด กวีปราชญ์เปรียบมาลีที่หอมฉุน
เป็นหรีดรักร่ำไว้ด้วยจันทน์จุน แม่หมดบุญลูกยังรักประจักษ์ใจ

แม่มิให้เพียงแต่ได้กำเนิดลูก จิตพันผูกถนอมนักรักเพียงไหน
แม่เลี้ยงลูกแต่ครั้งยังเยาว์วัย จนเติบใหญ่แม่ถนอมกล่อม–
--เลี้ยงมา

ยามลูกสุขแม่ก็สุขไม่ทุกข์โศก ยามวิโยคแม่ก็เศร้าเฝ้าห่วงหา
ยามลูกเจ็บแม่เฝ้าไข้ให้หยูกยา ทรมาแม่ไม่บ่นทนเพื่อใคร

ยามลูกเรียนเพียรพร่ำความรู้ แม่เป็นครูจริงแท้แน่ไฉน
ยามลูกผิดแม่ตักเตือนและอภัย ลูกสุขใจเพราะมีแม่แผ่เมตตา
ยามลูกคร้านอ่านเขียนเรียนตำหรับ แม่ก็ปรับให้ลูกรื่นชื่นหรรษา
เป็นเพื่อนเล่นเพื่อนทุกข์ปลูกศรัทธา ทุกเวลาลูกไร้ทุกข์สุขเหลือเกิน

แต่กรรมเก่าหนหลังมาบังบด ลูกต้องหมดผันแปรแม่ห่างเหิน
มัจจุราชโหดร้ายไม่หมางเมิน มาอัญเชิญแม่ลับม้วยดับมรณ์
ลูกสูญสิ้นเจ้าประคุณอุ่นเกศเกล้า จึงสุดเศร้ารักอาลัยไม่ได้ถอน
วิญญาณแม่อยู่หนใดลูกไห้ววอน จะนั่งนอนยังระลึกนึกพระคุณ

ต่อไปนี้ ใครที่ไหน จะรักใคร่ ไม่หน่ายหนี
จริงรัก และหวังดี คงไม่มี ในโลกา
ต่อไปนี้ ผู้ใดเล่า เขาจะเฝ้า มาปรึกษา
ใครที่ไหน จะนำพา เหมือนแม่ข้า ถ้าไม่มี
วิญญาณแม่ อยู่หนใด รับรู้ไว้ ลูกภักดี
ระลึกคุณ พระชนนี ตราบชีวี ลูกม้วยมรณ์

จากลูก
สมศรี เชื้อประดิษฐ์

ตรวจน้ำ

"อิทัง โน ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหตุ ญาตะโย"

ขอเดชะตั้งจิตอุทิศผล บุญกุศลนี้ไปยังไพศาล ถึงบิดามารดาและอาจารย์ ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน คนที่เคยร่วมเคยรักสมัครใคร่ ขอให้มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญขอให้ท่านได้กุศลผลนี้ เทอญ.

คุณย่ากับหลาน

(ต๋อย – ตุ๋ม)

คุณย่าของหลาน

คุณพ่อบอกว่าจะเผาศพคุณย่าในราวปลายเดือนมกราคม ๒๕๑๕ และจะพิมพ์หนังสือแจกในงานเผาศพคุณย่าด้วย ถ้ามีอะไรคิดถึงคุณย่าก็เขียนได้

หลานทั้งสองเคยติดตามคุณพ่อและคุณแม่ขึ้นมาเยี่ยมคุณย่าเกือบทุกครั้ง ครั้งหนึ่งเมื่อตอนคุณย่าป่วยมาก คุณพ่อได้ขับรถขึ้นมาจวนจะถึงบ้านอยู่แล้ว รถได้เฉลบคว่ำกลางถนน พวกเราทุกคนดิ้นขลุกขลักอยู่กับพื้นหลังคารถภายใน แล้วรีบคลานออกมาได้โดยไม่มีใครเป็นอันตรายเลย หลานคิดว่าคุณย่าคงส่งใจมาช่วยพวกเราไว้ก็ได้

คุณย่าเคยไปอยู่กับหลานที่กรุงเทพ ฯ ชอบให้นวดแล้วเล่านิทานให้หลานฟัง พร้อมกับสอนว่า อย่าตีพ่อตีแม่เกิดชาติหน้ามือตีนจะโตเท่าใบลาน ขนาดกระด้งฝัดข้าว หลานถามคุณย่าว่ามือตีนโตขนาดนั้นจะอยู่ได้อย่างไร คุณย่าหัวเราะและบอกว่าอยู่ได้เพราะกรรม จนบัดนี้หลานยังไม่เข้าใจเลยว่าอยู่ได้อย่างไร คุณย่าบอกว่าการด่าพ่อด่าแม่ก็ไม่ดี ปากจะเน่ามีหนอนที่ปาก เวลากินข้าวจะกินเลือดและหนองของตัวเองเข้าไปด้วย คุณย่าเล่าว่าเคยเห็นคนหนึ่งปากเน่าหนองและน้ำเหลืองไหลออกจากปาก เวลากินข้าวก็กินหนองและน้ำเหลืองด้วยจนตายรักษาไม่หาย คุณย่าบอกว่าคนที่ว่านี้ตามปกติแล้วชอบด่าพ่อแม่ด่าพระเจ้าอยู่เสมอ ผลแห่งกรรมจึงทำให้เป็นเช่นนั้น และบอกว่าอย่าด่าพ่อแม่พระเจ้าเป็นอันขาด

ก่อนนอนคุณย่าจะสวดมนต์ทุกคืน เสียงย่าที่สวดมนต์สั่นเครือวังเวง หลานนอนอยู่ด้วยบางครั้งรู้สึกกลัวเสียงคุณย่า คุณย่าสวดมนต์นานมาก เพราะสวดไปแล้วก็นับไม้ไปด้วย คุณย่ามีไม้เป็นคะแนนในการสวดมัดหนึ่ง คุณย่าบอกว่ามี ๑๐๘ อัน สวดจนไม้หมดแล้วจึงจะนอน คุณย่าบอกว่าสวดสรรเสริญพระพุทธคุณ ๑๐๘ จบ

คุณย่าจากไปแล้ว หลานขึ้นมาเยี่ยมไม่ได้พบคุณย่า ไม่มีมือลูบศีรษะและกอดเหมือนก่อน ๆ ไม่ได้เห็นรอยยิ้มของคุณย่า ไม่ได้นวดและฟังนิทาน ไม่ได้ยินคุณย่าสวดมนต์เหมือนทุกครั้ง หลานคิดถึงคุณย่าเหลือเกิน.

จากหลาน

ต๋อย – ตุ๋ม

ผู้ระลึกชาติได้ในประเทศไทย

๑. รายเด็กชายบงกช พรหมศิลป

ตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๐๘ ได้มีข่าวเกรียวกราวเกิดขึ้นในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ ลงข่าวติดต่อกันอยู่หลายวัน เป็นข่าวที่น่าตื่นเต้น เกี่ยวกับเรื่องเด็กชายผู้หนึ่งอายุ ๓ ขวบ เกิดระลึกชาติได้ เมื่อชาติก่อนถูกแทงตายแล้วเกิดใหม่ รบเร้าบิดามารดาให้พาตนไปหาบิดามารดาของตนในชาติก่อน เมื่อไปถึงก็จำได้ ยังได้ซักถามสิ่งของเรื่องราวต่าง ๆ ได้เหมือนชายหนุ่มคนเก่า ขอนำรายละเอียดตามที่เก็บความได้จากหนังสือพิมพ์มาประมวล ดังต่อไปนี้ :—

พบเด็ก ๓ ขวบระลึกชาติได้ เป็นลูกชายครูใหญ่ อ้างเมื่อชาติก่อนอายุ ๑๙ ปี เพื่อนแทงตายขณะกลับจากเที่ยวงาน และรบเร้าให้แม่คนปัจจุบันพาไปเยี่ยมบ้านเดิม ซึ่งห่างกันเกือบ ๑๐ กิโลเมตร พอเด็กพบแม่ในชาติก่อน ร้องถามเรื่องทรัพย์สินที่เคยใช้ในสมัยก่อน ซึ่งแม่คนเดิมก็รับรองว่าตรงกันทุกอย่าง รวมทั้งเรื่องเดิมของเด็กชายผู้ระลึกชาติก็ตรงกันกับลูกชายที่ถูกแทงตายเมื่อหลายปีมาแล้ว

เกี่ยวกับเรื่องราวของความแปลกประหลาดรายนี้ เด็กชายผู้ระลึกชาติปางก่อนได้ก็คือ เด็กชายบงกช พรหมศิลป ปัจจุบันอายุได้ ๓ ขวบ เป็นบุตรของนายอมร พรหมศิลป ครูใหญ่โรงเรียนวัดแรง

ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนมารดาชื่อ นางไสว พรหมศิลป

ข่าวลือเกี่ยวกับการระลึกชาติแต่ปางก่อนได้นี้ ได้แพร่สะพัดขึ้น ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ไปถามข้อเท็จจริงจากปากคำของญาตินางไสว ผู้เป็นมารดาของ ด.ช. บงกช ที่บ้านเลขที่ ๑๘๗ หมู่ที่ ๑ ตำบล ดอนคา อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ และได้รับคำชี้แจงว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องจริง คือเมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ ด.ช. บงกช ได้รบเร้านางไสวมารดาคนปัจจุบัน ให้พาไปที่บ้านของตนเองซึ่งอยู่ บ้านหมู่ ๔ ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดเดียวกัน ซึ่งห่าง จากบ้านถึง ๑๐ กิโลเมตร

โดย ด.ช. บงกชได้เล่าว่า เมื่อชาติก่อนนั้น ชื่อจำรัส เป็น บุตรคนโตของนางศรีนวลและอาจารย์ม่าน และก่อนที่จะเสียชีวิตนั้น ตอนนั้นอายุได้ ๑๙ ปี ขณะที่กลับจากเที่ยวงานวัดหัวถนนมากับเพื่อน สองคน ระหว่างทางได้นั่งปัสสาวะ ได้ถูกเพื่อนสองคนกลุ้มรุมเอามีด แทงถูกบริเวณท้องทะลุสิ้นใจตายคาที่ ด.ช. บงกชได้บอกตัวคนแทง ด้วย โดยคนหนึ่งในสองคนร้ายที่ถูกระบุนั้น ปรากฏว่าขณะนี้ได้ตาย ไปแล้วหนึ่งคนเมื่อ ๕ ปีก่อน

สำหรับประวัติของอาจารย์ม่าน และนางศรีนวลนี้ ซึ่ง ด.ช. บงกชอ้างเป็นพ่อแม่เดิมแต่ชาติก่อน ปรากฏว่าเป็นคนทางภาคอีสาน แต่ต่อมาได้อพยพมาอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์

เมื่อนางไสวได้พา ด.ช. บงกชไปถึงบ้านของนางศรีนวลแม่คน เดิมแล้ว ด.ช. บงกชได้พูดเรื่องรถจักรยาน แหวน และนาฬิกา ซึ่ง

เป็นสมบัติของตนเมื่อชาติก่อน นางศรีนวลก็ยอมรับว่าของเหล่านั้นมีจริง โดยเฉพาะในข้อสำคัญคือนางศรีนวลได้บอกว่า บุตรคนโตของนางที่ถูกฆ่าตายคนนั้นก็ชื่อตรงกับที่ ด.ช. บงกชอ้าง คือ ชื่อนายจำรัส และถูกแทงตายเมื่ออายุ ๑๙ ปี ตรงกันกับที่ ด.ช. บงกชได้บอกไว้ก่อนทุกประการ

นอกจากนั้น ปรากฏว่าขณะที่ ด.ช. บงกชไปเยี่ยมบ้านนางสอาดซึ่งเป็นน้องสาวของนายจำรัส ได้พาลูกมาเยี่ยมนางศรีนวลผู้เป็นมารดา พอ ด.ช. บงกชเห็นเข้า ก็ร้องบอกเป็นภาษาอีสานว่า ให้น้องสาวนำตัวหลานไปอาบน้ำเสีย เนื้อตัวมอมเหลือเกิน เป็นเรื่องประหลาดมาก เพราะเป็นเรื่องปรากฏต่อหน้าผู้สื่อข่าว

นายอมรและนางไสวซึ่งเป็นบิดามารดาของ ด.ช. บงกช ก็ไม่เคยอยู่ทางภาคอีสาน และพูดสำเนียงอีสานไม่เป็นเลย แต่ขณะที่ ด.ช. บงกชไปพบนางศรีนวลแม่คนเดิมซึ่งเป็นคนภาคอีสาน ก็ส่งภาษาอีสานตามนางศรีนวลอย่างชัดเจนอีกด้วย ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ถามเรื่องราว ด.ช. บงกช และให้ ด.ช. บงกชตอบเป็นภาษาอีสาน ด.ช. บงกชก็ตอบเป็นภาษาอีสานได้อย่างชัดเจนทุกคำ

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ไปพบกับนางไสว และ ด.ช. บงกช เด็กน้อยอายุ ๓ ขวบ ที่บ้านพานิชวัฒนา ในตลาดท่าตะโก ซึ่งนางไสวได้ไปช่วยพี่สาวขายของอยู่ นางไสวได้เปิดเผยถึงเรื่องน่าอัศจรรย์และความแปลกประหลาดของบุตรชายว่า เธอเกิดที่ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก นั้นเอง จนเมื่ออายุ ๑๙ ปีก็ได้แต่งงานกับนายอมร พรหมศิลป

ซึ่งปัจจุบันอายุได้ ๔๖ ปีแล้ว เป็นครูใหญ่โรงเรียนวัดแรง ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก

หลังจากได้แต่งงานแล้ว ก็มีบุตรกับนายอมร ๑๐ คนด้วยกัน คนโตเป็นหญิงชื่อสุพิศ อายุ ๑๘ ปี คนที่สองเป็นหญิงชื่อสุพัฒน์ คนที่ ๓ ชื่อสมภพ เป็นผู้ชาย คนที่ ๔ เป็นหญิงชื่อสมเพชร์ คนที่ ๕ เป็นหญิงชื่อสุภาพ คนที่ ๖ เป็นหญิงชื่อช่อทิพย์ คนที่ ๗ และที่ ๘ พอเกิดมาก็ตายทั้งคู่ จนกระทั่งต่อมาได้เกิดบุตรชายชื่อ ด.ช. บงกช ปัจจุบันอายุ ๓ ขวบ ซึ่งปรากฏว่าระลึกชาติก่อนของตัวเองได้อย่างมหัศจรรย์ ส่วนคนที่ ๑๐ นั้น เธอกำลังตั้งท้องได้ ๗ เดือนแล้ว

เมื่อก่อนที่นางไสวจะตั้งท้องก็ไม่เห็นมีอะไรผิดปกติ และไม่เคยฝันเห็นอะไรด้วย แต่ที่มีอาการแพ้ท้องมากที่สุดก็คืออยากจะกินก๋วยเตี๋ยวและกะปิ ซึ่งปกติแล้วเธอยืนยันว่าไม่ชอบกินกะปิเลย จนกระทั่งคลอด ด.ช. บงกชออกมา และเมื่อเริ่มพูดได้ ลูกชายก็เริ่มพูดบ่นอู้อี้และร้องไห้เสมอว่าจะไปหาพ่อแม่ เธอก็ดุเอาเพราะเคืองว่าพ่อแม่ก็อยู่ด้วยกันเห็นอยู่แล้ว แต่เด็กกลับว่าไม่ใช่พ่อแม่ของแก เลยเกิดโมโหถึงกับตีด้วยไม้ก็มี เพราะเคืองว่าเด็กบอกว่าไม่ใช่แม่ของแก

เวลาล่วงมาอีกหลายเดือน ด.ช. บงกชก็ไปพูดกับคนข้างบ้านว่า เขาไม่ใช่ลูกของนางไสว เขาคือนายจำรัส ลูกชายของอาจารย์ม่านและนางศรีนวล พุฎเขียว บ้านอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก เขาถูกแทงตาย เขาอยากจะไปพบพ่อแม่ของเขาขอให้พาไปด้วย เมื่อได้ทราบข่าวจากชาวบ้าน นางไสวกับสามีก็เกิดเอะใจขึ้นมา

จึงลองถาม ด.ช. บงกชดู ด.ช. บงกชก็บอกว่าเขาชื่อจำรัส ไม่ใช่ชื่อบงกชที่พ่อแม่ตั้งให้ เขาถูกแทงตายที่ข้างศาลเจ้า ตำบลหัวถนน และคนแทงเขา เขาก็บอกว่าเขารู้จักมันดี ชื่อนายแบนและนายมา มันช่วยกันแทงเขาจนตาย แล้วเอาสร้อยคอทองคำหนัก ๓ บาท แหวนทองนาค ๒ วง พร้อมกับนาฬิกาข้อมือของเขาไป

ตั้งแต่เกิดมา ด.ช. บงกชเด็กประหลาดผู้นี้ชอบกินปลาร้าและก๋วยเตี๋ยวผิดจากพี่น้องอื่น ๆ ที่บ้านของสามีภรรยา บิดามารดาของ ด.ช. บงกชไม่กินปลาร้า ด.ช. บงกชไปกินกับคนข้าง ๆ บ้าน และยิ่งกว่านั้นยังพูดภาษาอีสานได้อย่างดีอีกด้วย ทั้ง ๆ ที่ในหมู่บ้านนั้นไม่มีชาวอีสานเลย และบางครั้ง ด.ช. บงกชยังขอร้องมารดาให้บวชให้ ซึ่งเป็นที่ประหลาดใจมาก เพราะอายุ ด.ช. บงกชเพิ่งจะได้ ๓ ขวบเท่านั้น

นางไสวยังได้เปิดเผยต่อไปว่า จากคำพูดของบุตรชายทุก ๆ วันนั้น ทำให้นางกับสามีกลุ้มใจ เพราะคิดว่าบุตรคงเป็นอะไรไป บางครั้ง ด.ช. บงกชไปตัดผมที่ร้านลุงบัว ในตลาดท่าตะโก ด.ช. บงกชยังบอกให้ลุงบัวช่างตัดผมโกนหนวดให้เขา ซึ่งลุงบัวเองก็งง

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ไปพบกับลุงบัวช่างตัดผม ลุงบัวได้เปิดเผยว่า แกก็งงเหมือนกัน เด็กตัวเท่ากำปั้น ทำไมมันพูดได้เหมือนผู้ใหญ่ และเวลาตัดผมก็ต้องคอยแต่งให้เรียบร้อย

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้คุยกับ ด.ช. บงกชขณะที่กำลังเล่นอยู่ว่า เมื่อถูกแทงตายแล้วไปอยู่ที่ไหน ด.ช. บงกช วัย ๓ ขวบ ตอบอย่างฉาดฉานเหมือนผู้ใหญ่ว่า ก็อยู่ข้างกอไผ่นั่นแหละ ถามว่า อยู่คน

เดี่ยวหรือ ด.ช. บงกชตอบว่า อยู่คนเดียว สบายดี ข้าวปลาก็ไม่ต้องกิน อิ่มดี จะไปบ้านหาพ่อแม่ไปไม่ถูก เลยเดินเที่ยวอยู่จนพบพ่อเขาซึ่งหมายถึงนายอมรพ่อคนปัจจุบัน นั่งรถกลับจากประชุมครู ผ่านตำบลหัวถนนจะไปบ้านที่ตำบลดอนคา เขาเลยโดดเกาะท้ายรถพ่อมาผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้ถามว่า แล้วมาอยู่กับแม่ใหม่เมื่อไร ด.ช. บงกชไม่ตอบได้แต่พูดว่า "ถามไม่เข้าเรื่อง พอเสียทีซิ" แล้วหันไปเล่นกับเพื่อนเด็ก ๆ ด้วยกัน

หนังสือพิมพ์ได้ถามหาความจริงต่อไปว่า แล้วใครเขาฆ่าหนูตายเล่า ถึงได้มาเกิดที่นี่ ด.ช. บงกชมองหน้าแล้วตอบอย่างฉุน ๆ ว่าก็อ้ายแบนกับอ้ายมาซิ มันมาข้างหลังแล้วแทงตรงพุงนี่ และตรงนี้ ด.ช. บงกชเอามือชี้ไปที่ท้องและสีข้างทำท่าอย่างทะมัดทะแมงพร้อมกับแสดงถึงถูกมือฆาตกรล็อกคอไว้แล้วแทงที่ท้อง ทำให้คนฟังหัวเราะกันครื้นเครง หนังสือพิมพ์ถามว่า เมื่อเขาแทงตายแล้วทำไมไม่ไปบอกตำรวจ ด.ช. บงกชบอกว่า เขาหลับไปไม่รู้เรื่อง รู้แต่ว่าอยู่เฉย ๆ ไม่หิวอะไรเลย จากการสังเกตของคนข่าวหนังสือพิมพ์รู้สึกว่าการพูดจาของ ด.ช. บงกชเป็นการพูดที่เกินวัย ๓ ขวบของเขาอย่างมาก และบางครั้งก็จะหยุดพูดไปเฉย ๆ โดยไม่สนใจต่ออะไรทั้งสิ้น แม้ว่าใครจะถามก็ไม่ยอมพูด

เพื่อข้อเท็จจริงของข่าวผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้รุดไปพบกับนายไชยศิริ ธีรัทธานนท์ นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ นายอำเภอได้เปิดเผยว่าเรื่องนี้ได้ทราบแล้ว มีพระภิกษุหลายองค์ได้มาเล่าให้ฟัง นายอำเภอก็ยังสงสัยอยู่เหมือนกัน เพราะเด็กขนาดอายุ ๓ ขวบ

พูดจาได้อย่างนี้ แม้แต่เรื่องที่นายจำรัสถูกฆ่า นายอำเภอเองยังไม่รู้เรื่องเลย เพราะเพิ่งจะมารับหน้าที่ได้เพียง ๓ ปีเท่านั้น แต่เมื่อสอบถามคนเก่า ๆ เขาดูแล้วก็ว่ามีจริง และเด็กตัวขนาดนี้ก็ไม่น่าจะจดจำได้อย่างตาเห็นเลย มันเรื่องมหัศจรรย์จริง ๆ นายอำเภอเองก็งงเหมือนกัน พร้อมกันนั้นนายไชยศิริ นายอำเภอท่าตะโกได้ให้พนักงานเปิดดูทะเบียนคดีอาญา จึงทราบว่าเรื่องนี้มีจริง นายจำรัสอายุ ๑๘ ปี บุตรของนายม่านหรือสิงห์ พุฏเขียว และนางศรีนวล บ้านอยู่เลขที่ ๑๐๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก ถูกแทงตายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี ๒๔๙๖ เหตุเกิดที่บริเวณงานวัดหัวถนน ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก ซึ่งเป็นเรื่องจริงทุกอย่าง และเหตุการณ์ครั้งนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวน มีนายอำเภอเทิ้ม ช่างเรียน เป็นนายอำเภออยู่ และมีปลัดเลี่ยมเป็นปลัดอำเภอ ส.ต.ต. เจริญ และพล ฯ ภู่เป็นผู้ไปชันสูตรพลิกศพ "ผมคิดว่าหลักฐานเหล่านี้ เด็ก ๆ ขนาดนี้ไม่น่าจะรู้ละเอียด แต่ก็น่าอัศจรรย์จริง ๆ ที่เด็กขนาดนี้รู้อย่างละเอียดและถูกต้องเสียด้วย" นายอำเภอเล่า

ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ได้พบกับนายม่าน หรือสิงห์ พุฏเขียว อายุ ๖๑ ปี และนางศรีนวลภรรยาวัยไล่เลี่ยกัน ซึ่งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๒ ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก ซึ่ง ด.ช. บงกชระบุว่าเป็นพ่อเก่าและแม่เก่าของตนแต่ชาติก่อนนั้น นายม่านซึ่งเคยเป็นอาจารย์สักชื่อดังได้เปิดเผยถึงเรื่องราวของลูกชายที่ตายไปแล้วมาเกี่ยวพันกับ ด.ช. บงกชด้วยหยาดน้ำตาว่า "ผมไม่ทราบว่าจะเล่าอย่างไรคุณเอ๋ย มันตรงกับลูกของผมทุกอย่าง ผมมีอะไรอยู่มันก็รู้หมด จะไม่ให้ผมเชื่อได้อย่างไร"

โดยที่นายม่านได้เปิดเผยว่า ตัวเขาเองเกิดที่บ้านคำประกอบ ตำบลคำประกอบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี แต่ท่าต่อมาได้ย้ายมาอยู่ที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จนกระทั่งอายุได้ ๓๐ ปี ก็ได้มาเป็นลูกจ้างเขาอยู่ที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จนกระทั่งได้มาอยู่กินกับนางศรีนวลแม่ของเด็กเขานี่แหละ" นายม่านเล่าแล้วชี้ไปทางเมียคู่ทุกข์คู่ยากซึ่งอยู่ข้าง ๆ พร้อมกับเล่าต่อไปว่า "ผมก็เริ่มทำนาเป็นลูกจ้างเขา มีเงินก็ซื้อนาเป็นของตัวเอง จนกระทั่งซื้อนาของตนเองไว้ได้ ๕๐ กว่าไร่ ผมแต่งกันเดือน ๖ พอเดือน ๗ เมียก็ตั้งท้อง พอเดือน ๓ เมียก็คลอดลูกออกมาเป็นผู้ชาย ผมตั้งชื่อว่าจำรัส

ต่อมามีบุตรอีกชื่อสวัสดิ์และสอาด คนหลังนี้เป็นผู้หญิง และคนที่ ๔ เป็นชายชื่อสมจิต ก็มีเท่านั้นแหละ แต่เจ้าสวัสดิ์ ลูกคนที่ ๒ มันตายเสียก่อนเพราะป่วยเป็นไข้บวมตาย ส่วนเจ้าจำรัสลูกชายคนโตของผม เมื่อเล็ก ๆ ผมก็ให้เข้าเรียนอยู่โรงเรียนวัดหัวถนนจนจบ ป. ๔ ก็ได้ออกมาช่วยพ่อแม่ทำนา มันทำนาเก่ง จนกระทั่งมันครบเกณฑ์ทหารผมก็พามันไปอำเภอเพื่อรับหมายเกณฑ์ พอรับหมายเกณฑ์มาได้ ๒ เดือน มันก็มาถูกแทงตายเมื่อ ๙ ปีมาแล้ว นายม่านหยุดเล่าเอาผ้าขาวม้าเช็ดน้ำตา

วันนั้นผมก็จำไม่ได้ว่าเป็นวันอะไร เขามีงานวัดที่หัวถนน มันก็บอกกับผมว่าจะไปเที่ยว ผมก็ไม่ว่าเพราะมันเป็นคนหนุ่ม จนกระทั่ง ๒ ยามเศษ จึงมีตำรวจมาบอกกับผมว่า ลูกชายถูกฆ่าตาย ตอนไปมัน

ใส่ทองหนัก ๓ บาท นาฬิกา ๑ เรือน แหวนทองนาค ๒ วง พอผมไปถึงก็ไม่มี ตำรวจว่าถูกคนร้ายที่แทงชิงทรัพย์ไปหมด

ตอนนั้นผมยังจำได้ มันใส่เสื้อขาวแขนสั้น นุ่งกางเกงสีกากีขาสั้น มันนอนตายอยู่โคนต้นตะโกข้างศาลเจ้าติดกับที่นา

จนกระทั่งต่อมาวันรุ่งขึ้นตอนบ่ายเขาพลิกศพแล้ว ผมก็ได้เอาไปเผาเลย ตอนนั้นดูเหมือนจะ ๓ โมงเย็น ผมก็ทำบุญ ๗ วันและ ๑๐๐ วันให้ และไม่เคยมาเข้าฝันหรือให้พบเห็นเป็นลางอะไรเลย พอเขาตายได้ ๓ เดือน ผมก็เอาจักรยานของเขาไปขายให้ทิดมีคนหมู่บ้านหนองเนินไป แต่พอตกกลางคืนเจ้าลูกชายคนเล็กของผมมันร้องให้จนไม่ต้องนอนกันทั้งคืน ผมเลยไปจุดธูปเทียนบอกถึงจำรัส บอกเรื่องรถจักรยานของเขา เจ้าลูกคนเล็กก็หยุดร้อง ผมเลยต้องไปซื้อรถจักรยานคืนมาเก็บไว้ทุกวันนี้ แต่เสื้อผ้าของเขาผมได้ให้ทานไปหมด เก็บไว้แต่มีดพกและกางเกงขายาวดำอีกหนึ่งตัวยังเก็บไว้เพราะไม่มีคนใส่” นายม่านเล่าพร้อมกับเผยถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ด.ช. บงกชว่า “ผมเองก็รู้เรื่องเมื่อต้นปีนี้เอง มีคนเล่าลือกันว่าลูกผมไปเกิดที่ตำบลดอนคา ผมก็อุตส่าห์ไปกับเมียของผมเพื่อจะไปดูให้แน่ พอผมถามเขาไปก็ไปพบกับนางไสวแม่ของ ด.ช. บงกชเข้า พอผมเข้าบ้าน ด.ช. บงกชก็วิ่งมาหา ดูหมาให้ผมแล้วพูดภาษาอีสานกับผม ผมนึกเอะใจก็ลองถามเขาถึงเรื่องสีของรถจักรยานและมีดพก เขาก็บอกว่าช่วยเก็บไว้ให้เขาด้วย เขาเอามีดพกเสียบไว้ข้างฝา ผมก็งงเป็นไก่ตาแตก ยิ่งคุยไปถามไปเด็ก

ก็ตอบได้อย่างถูกต้อง เขาต่อว่าผมไม่ไปหาเขาเลยเขาคิดถึงผมอยู่ตลอดเวลา เด็กตัวเล็ก ๆ พูดจาเหลือเชื่อ จนกระทั่งผมสังเกตดูนิ้วมือนิ้วเท้าก็เหมือนจำรัสลูกชายของผมทุกอย่าง เว้นแต่ใบหน้าไม่เหมือน

จนกระทั่งผมถามว่า เวลาตายใส่เสื้ออะไรไป เขาก็ตอบว่าใส่เสื้อขาวแขนสั้นนุ่งกางเกงขาสั้นสีกากี ก็พ่อเป็นคนให้ใส่จำไม่ได้หรือ ผมเองถึงกับน้ำตาไหล แม่ของเขาเองก็ร้องโฮ เจ้าเด็กชายบงกชก็เข้าไปหาจะขอมาอยู่ด้วย แล้วเขาถามถึงเรื่องเกวียนที่ผมเคยซื้อตอนที่เขามีชีวิตอยู่ ผมก็บอกว่าได้ขายไปแล้ว เขาก็ไม่ว่าอะไร และยังถามถึงน้อง ๆ ของเขาที่เคยอยู่ด้วยกันอย่างถูกต้อง ผมร้องไห้เพราะผมเชื่อแน่ว่า ลูกของผมแน่ครับมันเคยตีน้องมันยังเล่าถูกต้อง ผมกลับมาถึงบ้านได้ปรึกษากับเมียว่าจะขายที่นาสัก ๓๐ ไร่ แล้วเอาเงินไปขอซื้อตัวลูกคืนมา แต่ปรากฏว่าทางฝ่ายครูอมรและนางไสวซึ่งผมไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลยเขาไม่ยอม เขายังกลัวว่าผมจะเอาลูกคืนมา เขาไม่ยอมมาหาเลย และเด็กมันก็จะมาอยู่กับผมด้วย...” นายม่านพูดไปพลางน้ำตาก็ไหลยกผ้าขาวม้าเช็ดน้ำตาอยู่ตลอดเวลา

ขณะเดียวกันก็ได้เปิดเผยต่อไปว่า “สำหรับเรื่องมือมีดที่แทงลูกชายผมตายนั้น ปรากฏว่าตำรวจเขาได้จับตัวมาได้ ส่วนนายแบนได้หนีไปยังจับไม่ได้ แต่เมื่อฟ้องร้องถึงศาลแล้ว ศาลได้ตัดสินปล่อยเพราะหลักฐานไม่เพียงพอ ปรากฏว่านายมาถูกขังอยู่เพียง ๓ เดือนเท่านั้น และนายม่านยังเล่าต่อไปว่า สำหรับนายมานั้น เคยเป็นลูกจ้างของผมอยู่ช่วยทำไร่ข้าวโพดได้หนึ่งปีเศษก็ออกไป เป็นคนแถวหัวถนน

นี้เอง เขาโกรธผมหาว่าผมไล่เขาออก เขาจึงคิดแก้แค้นไปฆ่าลูกผมเสีย ผมน่ะเชื่อแน่ว่าเป็นลูกชายของผมอย่างแน่นอน เขายังสั่งผมว่า ช่วยดูน้องให้ดีด้วย เขาบวชเสียก่อนเขาจะมาช่วยผมทำนา โธ่เด็กตัวแค่นี้พูดได้อย่างไร" นายม่านเล่าอย่างเศร้า ๆ

เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วด้วยตนเอง ผู้เขียนจึงได้ถือโอกาสเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ ไปยังอำเภอท่าตะโก พร้อมด้วยเพื่อนอีกหลายคน มีคุณสาย รัตนสมบัติ หัวหน้ากองการสุรา กรมสรรพสามิต คุณกริตย์ ผลทอง สรรพสามิตจังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น แห่งแรกที่ผู้เขียนไปสอบถาม คือ บ้านของนายม่าน นางศรีนวล บิดามารดาของนายจำรัส

บ้านของนายม่าน นางศรีนวล เป็นเรือนไม้ ใต้ถุนสูง หลังคาสังกะสี เปิดโล่งแบบบ้านชาวนาตามชนบททั่วไป บ้านหลังนี้คงรูปอย่างเดิมตั้งแต่นายจำรัสยังมีชีวิตอยู่ เมื่อไปถึงก็ได้พบนายม่าน นางศรีนวล และนางสอาดน้องสาวของนายจำรัสอยู่พร้อมหน้า นางสอาดมีสามีและบุตรแล้ว นางสอาดนี้แหละที่ตามข่าวว่า ด.ช. บงกชบอกให้นางสอาดอาบน้ำบุตรเสียให้สะอาด ส่วนน้องชายนายจำรัสอีกผู้หนึ่งที่ชื่อสมจิตนั้น กำลังเรียนหนังสืออยู่ที่วัดหัวถนน จึงได้ขอร้องให้มาพบเมื่อว่างจากการเรียน เพื่อได้ดูตัวว่ารูปร่างคล้ายคลึงนายจำรัสอย่างไร หลังจากได้ไปพบ ด.ช. บงกชแล้ว ก็ได้สังเกตเห็นว่า ด.ช. บงกชมีรูปร่างหน้าตาละม้ายมาทางน้องชายชาติก่อนผู้นี้มาก ผู้เขียนเสียใจที่ไม่อาจ

จะนำบุคคลทั้งสองมาถ่ายรูปพร้อมกันได้ เพราะอยู่ห่างไกลกันประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งการที่จะติดตามบุคคลในเรื่องระลึกชาตินี้ยากมาก เพราะพบคนนี้ แต่ไม่อาจพบคนโน้นได้ เพราะไปธุระเสียบ้าง เช่นตอนไปบ้าน ด.ช. บงกช พบแต่ ด.ช. บงกชและมารดา คือนางไสว แต่ครูอมรไม่อยู่ ไปตามที่โรงเรียนก็ได้ความว่าหยุดพักไปหาอาหารรับประทานที่ตลาดอำเภอท่าตะโก ผู้เขียนนำรถไปที่อำเภอ วนรอบตลาดก็ไม่พบ พอออกจากบริเวณตลาด ก็เห็นเกาะท้ายรถจักรยานยนต์เพื่อนผ่านไป ต้องเอารถไล่กวดกันจึงได้พบตัว มิฉะนั้นก็ต้องติดตามกันอีกนาน แม้ไปสอบการระลึกชาติรายอื่น ๆ ที่จังหวัดราชบุรีก็ตาม เต็มไปด้วยอุปสรรค คือพบคนนี้แล้วไม่พบคนโน้น เพราะไปไร่เสียบ้าง ไปงานศพเสียบ้าง ต้องตามหากันให้วุ่นวายไปหมด และข้อสำคัญคือเรื่องเวลา ด้วยการไปมามีเวลาจำกัด

เมื่อไปพบบิดามารดาของนายจำรัสผู้เป็นชาติก่อนของ ด.ช. บงกชนั้น นางศรีนวลมารดานายจำรัสกำลังนอนป่วยอยู่ สอบถามอาการต่าง ๆ และดูชื่อยาตามที่แพทย์จ่ายให้ ทราบว่าเป็นวัณโรค ได้ถามว่า ด.ช. บงกชรู้เรื่องนางศรีนวลป่วยหรือเปล่า ได้รับคำตอบว่า ด.ช. บงกชได้มาเยี่ยมแล้วเมื่อวันเพ็ญ

ขอเล่าถึงอาการเจ็บป่วยของนางศรีนวลเสียในที่นี้ด้วย คนเจ็บมีรูปกายซูบผอมมาก ถามดูเรื่องอาหาร ได้รับคำตอบว่า คนเจ็บไม่ใคร่กล้ารับประทานอะไรที่เป็นของสดเพราะกลัวแสลง ก็รู้สึกสลดใจว่าน่ากลัวจะไม่รอดเสียแล้ว และเรื่องที่หวาดเกรงก็เป็นจริง คือหลังจากวันที่ผู้เขียนไปสอบถามเรื่องราวเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๘ นั้น

แล้ว ต่อมาก็ได้ทราบว่า นางศรีนวลมารดาเก่าของ ด.ช. บงกชก็ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๐๘ นายอมรและนางไสวได้พา ด.ช. บงกชไปเยี่ยมถามข่าวมารดาชาติก่อน เพื่อนผู้เขียนเล่าว่าพบ ด.ช. บงกชตอนขากลับ ถาม ด.ช. บงกชว่าไปไหนมา ด.ช. บงกชร้องไห้ตอบว่า "ไปเยี่ยมแม่ศรีนวลมา" ความผูกพันระหว่าง ด.ช. บงกชกับมารดาในชาติก่อนยังมีอยู่แน่นแฟ้น

ขอย้อนกลับเล่าตอนไปสอบถามนายม่านและนางศรีนวลที่บ้านตำบลหัวถนนต่อไป นายม่านเล่าให้ฟังว่า ตำบลที่นายจำรัสตายนั้นเรียกว่า หัวถนนเหนือ ส่วนบ้านที่อยู่เรียกหัวถนนใต้ ที่เรียกแยกตำบลหัวถนนเหนือ หัวถนนใต้ นี้คือ เอาทางหลวงไปอำเภอท่าตะโกเป็นสำคัญ และสองตำบลนี้แยกกันโดยลักษณะพลเมืองที่อยู่ในตำบลนี้ ตำบลหัวถนนใต้ซึ่งเป็นที่อยู่ของนายจำรัส ผู้คนเป็นชาวอีสานทั้งหมด ส่วนหัวถนนเหนือที่นายจำรัสถูกแทงตายนั้น เป็นหมู่บ้านของคนชาวภาคกลางล้วน ๆ นายจำรัสขณะนั้นอายุ ๑๘ ปี ขึ้นทะเบียนทหารแล้วไปเที่ยวงานบวชนาคที่หัวถนนเหนือซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวภาคกลาง คืนนั้นมีงานบวชนาคพร้อมกัน ๒ งานแยกกันคนละแห่ง นายม่านเล่าว่า นายจำรัสลูกชายได้พบนายมาและนายแบนที่งาน แล้วนายมาและนายแบนชวนนายจำรัสไปเที่ยวดูเพลงที่งานบวชนาคอีกแห่งหนึ่ง พอถึงกลางทาง นายจำรัสหยุดนั่งปัสสาวะที่ข้างทางใกล้กับศาลเจ้าก็ถูกนายมาและนายแบนช่วยกันแทงนายจำรัสถูกที่หลังหนึ่งแผลและที่ท้องหนึ่งแผล นายจำรัสถูกแทงตายเมื่อเวลาประมาณ ๕ ทุ่ม

เกี่ยวกับการดำเนินคดีฆาตกรรมรายนี้ นายม่านเล่าว่า เจ้าพนักงานจับนายมาได้ แต่ศาลตัดสินปล่อยตัวไป เพราะพยานหลักฐานไม่เพียงพอ นายมาให้การว่าแทงนายจำรัส เมื่อนายจำรัสถูกแทงตายก่อนแล้ว เพราะนายแบนบังคับให้แทง มีคนได้ยินนายจำรัสร้องให้ช่วยเหมือนกัน แต่ไม่มีใครไปช่วย

ศพของนายจำรัส เผาที่วัดหัวถนนเหนือ ใกล้เคียงกับสถานที่ตายของนายจำรัสนั้นเอง

ตามหลักฐานการดำเนินคดีของทางอำเภอ ปรากฏวันเกิดเหตุ ๙ เมษายน ๒๔๙๗ เวลา ๒๒.๐๐ น. เหตุเกิดที่ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ชื่อผู้ถูกทำร้ายหรือเสียหาย นายหรัด พุฎเขียว (ผู้ตาย) อายุ ๑๘ ปี เชื้อชาติสัญชาติไทย ที่อยู่ ๖ ต. หัวถนน

นายม่านเล่าถึงนิสัยใจคอของนายจำรัสบุตรชายที่ถึงแก่กรรมไปแล้วว่า ก่อนตายนายจำรัสอยากจะบวชอยู่เสมอ และปรารภกับบิดาอยากจะบวชเณรมาก่อนถึงแก่ความตาย ๒ ปี นายม่านนางศรีนวลทัดทานไว้ เนื่องจากเกรงจะไม่มีใครช่วยทำนาด้วย นายจำรัสเป็นบุตรชายหัวปี เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงอยู่ จึงได้พูดปลอบโยนอยู่เสมอว่าอย่าเพิ่งบวชเลย รอไว้เมื่ออายุครบบวชแล้ว จึงใคร่บวชเป็นพระเลยทีเดียว

ในเรื่องนายจำรัสอยากบวชก่อนหน้าถึงแก่ความตาย ๒ ปีนี้ น่าสังเกตว่า แม้เด็กชายบงกชขณะนี้ก็ได้บ่นกับนายอมรนางไสวเสมอว่า อยากบวช บางคราว ด.ช. บงกชเอาผ้าคลุมหัวแล้วทำท่าเป็นพระ บางคราวก็บอกนางไสวมารดาว่า เวลานี้โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว จะบวชละ

ทั้งชาติก่อนและชาตินี้ของนายจำรัส หรือ ด.ช. บงกช มีจิตเป็นกุศล ใคร่จะบวชในพระศาสนาอยู่เสมอ

ในครอบครัวของนายม่านนางศรีนวล มีนายจำรัสเป็นบุตรชายหัวปี คนที่สองเป็นชายแต่ถึงแก่ความตายด้วยเป็นไข้เมื่ออายุ ๑๓ ปี คนที่สามเป็นหญิงชื่อนางสอาดขณะนี้มีบุตรแล้ว ซึ่งด.ช. บงกชได้พบแล้วบอกให้อาบน้ำแต่งตัวลูกให้ดีหน่อย ดังหนังสือพิมพ์ได้เล่ามาแล้ว บุตรคนสุดท้องของนายม่านนางศรีนวล ชื่อสมจิต ขณะนี้ยังเรียนหนังสืออยู่ชั้นประถมปีที่ ๗ ที่วัดหัวถนนใต้ ได้สังเกตรูปร่างหน้าตาของบุตรชายคนสุดท้องนี้กับ ด.ช. บงกชแล้วว่า รูปร่างหน้าตามีส่วนสัดคล้ายคลึงกัน แต่ ด.ช. บงกชริมฝีปากล่างแบะลงมามาก ครอบครัวของนายม่านนางศรีนวล มีนายจำรัสเป็นบุตรชายคนเดียวที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงของตระกูล นายม่านจึงทัดทานไว้ไม่ให้บวช จนนายจำรัสถึงแก่ความตายไป โดยยังมิได้บวชสมประสงค์ เจตนานี้ยังตกทอดมาถึง ด.ช. บงกช ประสงค์ที่จะบวชอยู่อีก จนถึงกับบ่นกับนางไสวมารดาว่า โตแล้วอยากจะบวชอยู่เสมอ

อาหารที่นายจำรัสชอบรับประทาน คือ ก๋วยเตี๋ยวและขนมหวาน ๆ เป็นคนไม่ชอบทำบาป เรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ แล้วก็ออกมาช่วยบิดามารดาทำนา นายจำรัสเป็นคนขี้โอ่ชอบแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสวยงาม ๆ เมื่อหมดฤดูทำนาแล้ว มักปรารภว่า ปีนี้แม่จะให้เครื่องแต่งตัวอะไรก็ไม่รู้ เมื่อนายจำรัสตายก็สวมสร้อยคอทองคำหนักถึงสามบาท สวมนาฬิกาข้อมือทองคำ นายจำรัสอาจจะตายด้วยสาเหตุเรื่องเครื่องอาภรณ์นี้ เพราะผู้ร้ายประสงค์จะแย่งชิงเอาไปก็ได้

นายจำรัสเป็นคนพูดน้อย ข้อนี้เมื่อผู้เขียนไปสังเกตดูท่วงทีวาจาของ ด.ช. บงกช สังเกตเห็นได้ว่าไม่ใคร่พูด ลักษณะท่าทางสุขุม จะพูดก็พูดออกมาเองโดยใช้ถ้อยคำสั้น ๆ

ก่อนถึงแก่ความตาย นายจำรัสมีสาวรักอยู่คนหนึ่งชื่อเทียน ปัจจุบันมีสามีแล้ว บ้านอยู่ใกล้เคียงกับบ้านนายจำรัส แต่ขณะที่ผู้เขียนไปสอบถาม นางเทียนและสามีทำไร่เสียที่ต่างอำเภอ จึงไม่ได้พบเพื่อสอบถาม

เมื่อ ด.ช. บงกชมาเยี่ยมบิดามารดาชาติก่อน นางเทียนผู้เป็นคู่รักเก่าก็มาดู ด.ช. บงกช มองดูนางเทียนแล้วไม่พูดด้วย ภายหลังมีผู้ถามว่า ทำไมไม่พูดกับนางเทียน ด.ช. บงกชตอบว่า นางเทียนไปมีสามีเสียแล้ว นางเทียนไม่ดี

เรื่องนางเทียนคู่รักเก่าของนายจำรัสนี้ ดู ด.ช. บงกช ยังผูกใจอยู่มาก เพราะเมื่อผู้เขียนไปพบ ด.ช. บงกช หลังจาก ด.ช. บงกช กล่าวถึงผู้ฆ่าตน และทำท่าทางที่เข้าทำร้ายให้ผู้เขียนดูแล้ว ยังเอ่ยถึงนางเทียนถึงสองครั้งว่า "อีเถี่ยน อีเถี่ยน" ตามสำเนียงของคำอีสาน เป็นเรื่องน่าประหลาดที่เด็กเล็ก ๆ อายุเพียง ๓–๔ ขวบ ยังผูกใจเอ่ยชื่อถึงหญิงซึ่งมีสามีแล้ว

นายผิน บุญสิม บิดานางเทียนคู่รักเก่าของนายจำรัส ก็ยืนยันว่านางเทียนและนายจำรัสเป็นคู่รักกันก่อนที่นายจำรัสถูกฆ่าตายจริง

ได้ดูสถานที่ที่นายจำรัสถูกฆ่าตาย คือหัวถนนเหนือ วัดที่เผาศพนายจำรัสและศาลเจ้าที่กล่าวถึง แต่กอไผ่ไม่มีแล้ว สถานที่ที่นายจำรัสถูกฆาตกรรมอยู่ห่างจากบ้านของนายจำรัส ซึ่งเรียกหัวถนนใต้

ประมาณ ๒ กิโลเมตร เสร็จแล้วก็ได้เดินทางไปยังบ้านดอนคา ตำบลที่เกิดของ ด.ช. บงกช ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านของนายจำรัส ๑๐ กิโลเมตร เมื่อไปถึงได้พบนางไสว พรหมศิลป มารดา ด.ช. บงกช พร้อมด้วยพี่น้องของ ด.ช. บงกช ขาดแต่นายอมร พรหมศิลป บิดาของ ด.ช. บงกช ซึ่งว่าไปฝึกกีฬาเด็กนักเรียนที่โรงเรียนเพื่อเตรียมแข่งขันในงานประจำปีของอำเภอท่าตะโก

นอกจากข้อเท็จจริงตามที่ทราบกันแล้ว กรณีที่ ด.ช. บงกช ระลึกได้ว่า ตัวคือนายจำรัสซึ่งถูกฆาตกรรมมาแต่ชาติปางก่อน นางไสวเล่าให้ฟังถึงปกตินิสัยของ ด.ช. บงกชว่า แตกต่างจากบุตรอื่น ๆ ของนาง ซึ่งล้วนเป็นหญิงทั้งนั้น คือ อาหารที่ ด.ช. บงกชชอบรับประทานเป็นอาหารของชาวอีสาน ชอบฟังวิทยุพูดสำเนียงอีสาน ฟังคนพูดสำเนียงอีสานเข้าใจได้ดี และยังพูดภาษาอีสานได้ด้วย ไปตลาดครั้งหนึ่ง ด.ช. บงกช มองเห็นผลฝรั่งเกิดอยากรับประทาน ด.ช. บงกชได้บอกมารดาว่าอยากกินหมากสีดา นางไสวไม่เข้าใจ ด.ช. บงกชชี้ให้ดูผลฝรั่ง จึงรู้ว่าชาวอีสานเรียก หมากสีดา และถ้าไปเห็นคนมาก ๆ ด้วยกัน ด.ช. บงกช จะใช้ภาษาว่า "คนหลาย"

นางไสวยังเล่าถึงนิสัยของ ด.ช. บงกชว่า เป็นคนรักสวยรักงามซึ่งตรงกับนิสัยเดิมของนายจำรัสดังเล่ามาแล้ว คือเมื่อเวลาตัดผม จะต้องสั่งช่างให้โกนหนวดให้ด้วย เขาบอกว่าเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องโกนหนวดให้เรียบร้อยดี

บางคราว ด.ช. บงกชจะแต่งตัวอย่างประณีต สวมกางเกงใส่เสื้อเชิ้ตอย่างเรียบร้อยแบบผู้ใหญ่ทีเดียว

ในเรื่อง ด.ช. บงกชอยากบวชนี้ นางไสวว่า ด.ช. บงกชบ่นกับนางไสวอยู่เสมอว่าอยากบวช เขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว เขาอยากบวช นางไสวถามว่าบวชแล้วจะไปอยู่ที่ไหน ? ด.ช. บงกชตอบว่า จะไปอยู่วัด ใกล้ ๆ วันพระ ด.ช. บงกชมักมีจิตเป็นกุศล มักปรารภอยากบวช และถ้ามีขนมหรือของรับประทาน ก็บอกนางไสวว่าจะเอาไปฝากแม่ศรีนวลอยู่เสมอ ๆ

นิสัยเดิมของ ด.ช. บงกชสืบเนื่องมาจากนายจำรัส ชอบรับ-ประทานอาหารแบบอีสาน คือข้าวเหนียวจิ้มอาหารนั้นเห็นได้ชัด ถ้าที่บ้านนึ่งข้าวเหนียวรับประทานกัน ตามธรรมดาของการรับประทานข้าวเหนียวแบบชาวภาคกลางก็รับประทานแบบเป็นของว่าง คือ รับ-ประทานกับน้ำตาลหรือมีหน้าหวาน ๆ แต่ ด.ช. บงกชจะหาอาหารเป็นกับข้าวมารับประทานกับข้าวเหนียว ยิ่งปลาร้ายิ่งชอบมาก เป็นการแปลกจากบุคคลอื่น ๆ ในบ้านนั้น หรือตำบลนั้นทีเดียว ในตำบลบ้านดอนคาไม่มีชาวอีสานมาปะปนอยู่สักคนเลย เป็นตำบลบ้านของชาวภาคกลาง ฉะนั้นจึงเป็นนิสัยติดมาจากชาติก่อนโดยแท้ จะสงสัยในทำนองได้แบบอย่างหรือใครเสี้ยมสอนย่อมเป็นไปไม่ได้

เกี่ยวกับเรื่องภาษายิ่งเห็นได้ชัด เมื่อนายม่าน นางศรีนวลบิดามารดาชาติก่อน เสาะหาจนพบ ด.ช. บงกช ด.ช. บงกชก็พูดจาโต้ตอบเป็นภาษาอีสานได้อย่างดี

นางไสวเล่าให้ฟังว่า เป็นการประหลาดที่ ด.ช. บงกชไม่ใคร่จะรักใคร่พี่ ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นหญิง ซึ่งมีตั้ง ๗–๘ คน กลับไปรักน้องซึ่งยังเป็นเด็กมาก อายุ ๑ ขวบเศษ ชื่อสุภางค์ ถ้าได้สิ่งของอะไรมา ด.ช. บงกชจะนึกถึงน้องก่อน ไม่ใคร่นึกถึงพี่เลย น้องหญิงที่ชื่อสุภางค์นี้ เมื่อหนังสือพิมพ์ไปสอบถามยังอยู่ในครรภ์นางไสว นอกจากนี้ยังนึกถึงหลานชาติก่อน คือบุตรของนางสอาดที่ตำบลหัวถนนอยู่เสมอ มีของก็อยากจะส่งไปให้

นางไสวเล่าให้ฟังอีกข้อหนึ่งว่า เมื่อตั้งท้อง ด.ช. บงกชได้ ๖ เดือน มีชีปะขาวมาเข้าฝันว่า เด็กคนนี้จะแปลกกว่าคนอื่น ขอให้คอยดูไปก็แล้วกัน ชีปะขาวยังบอกด้วยว่า เมื่อเกิดมาแล้วให้ตั้งชื่อบงกช นายอมรและนางไสวจึงตั้งชื่อบุตรชายคนนี้ว่า บงกช ตามที่ชีปะขาวมาเข้าฝันแนะนำไว้

ท่วงทีวาจาของเด็กเห็นว่า มีนิสัยดั้งเดิมติดมาคือ พูดน้อยพูดด้วยถ้อยคำสั้น ๆ เหมือนนิสัยดั้งเดิมของนายจำรัสนั่นเอง

หลังจากได้ตามหานายอมรจนพบตัว นายอมรยืนยันตามที่นางไสวเล่าเรื่องต่าง ๆ อันเป็นการชี้ให้เห็นว่า นายจำรัสสืบชาติมาเป็น ด.ช. บงกชจริง และเรื่องที่ตนเองเคยผ่านไปมาใกล้เคียงกับบริเวณที่นายจำรัสถูกฆาตกรรมนั้น เป็นปกติธรรมดาที่นายอมรจะต้องผ่านไป เพื่อเดินทางไปจังหวัดนครสวรรค์ เช่นไปประชุมครู ก็จะต้องเดินทางผ่านวัดหัวถนนเหนือ ซึ่งเป็นที่ใกล้เคียงกับที่นายจำรัสถึงแก่ความตาย และเป็นที่เผาศพด้วย

ตามสูติบัตรซึ่งได้คัดมาจากอำเภอ ปรากฏว่า ด.ช. บงกชเกิด เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๒๑.๒๒ น. ตรงกับวันศุกร์ ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีฉลู และตามหลักฐานคดีอุกฉกรรจ์ฆาตกรรมนายจำรัส พุฎเขียว ปรากฏว่า นายจำรัสถึงแก่ความตาย เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗ แสดงว่า นับจากวันที่นายจำรัสถึงแก่ความตายแล้ว เป็นเวลา ๗ ปี ๑๐ เดือน กับ ๗ วัน จึงเกิดมาเป็นทารก เมื่อหักเวลาที่อยู่ในครรภ์มารดาเสีย ๑๐ เดือน ก็เป็นช่วงเวลาที่นายจำรัสท่องเที่ยวอยู่ที่บริเวณศาลเจ้าสถานที่ใกล้เคียงกับที่ที่ถึงแก่ความตาย เป็นเวลา ๗ ปี กับ ๗ วัน จึงเข้าปฏิสนธิในครรภ์นางไสวมารดาชาติใหม่นี้

ตามที่ ด.ช. บงกช ได้เล่าให้ผู้สืบข่าวหนังสือพิมพ์ว่า ระหว่างนั้นไม่ต้องกินอะไร อิ่มดี ผู้เขียนขอยกไว้ให้ผู้อ่านพิจารณาว่า นายจำรัสได้ภพชาติเป็นอะไรในระหว่างนั้น

นายอมร นางไสว เล่าให้ฟังถึงเรื่องที่ ด.ช. บงกช รบเร้าจะไปเยี่ยมนางศรีนวล มารดาชาติก่อนที่ตำบลหัวถนนว่า เหตุที่ ด.ช. บงกชจะรู้เรื่องนางศรีนวลป่วย ก็เนื่องจากเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๘ นั้น นางไสวมารดาได้พา ด.ช. บงกชไปตัดผม นางถุงเงินซึ่งเป็นชาวบ้านตำบลหัวถนน ได้มาเยี่ยมญาติที่ดอนคา เห็น ด.ช. บงกชที่ร้านตัดผม จึงบอกว่า นางศรีนวล แม่เก่าที่หัวถนนเจ็บทำไมไม่ไปเยี่ยม ด.ช. บงกชจึงรบเร้านายอมร นางไสว ให้พาไปเยี่ยมแม่เก่า จึงพาไป จำได้ว่าได้พาไปในวันเพ็ญ ซึ่งตรงกับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ เมื่อรถผ่านตลาดท่าตะโก ด.ช. บงกชได้บอกให้บิดามารดา

ลงรถเพื่อซื้อของไปฝากแม่เก่า นายอมรนางไสวจึงลงจากรถไปที่ร้านพานิชวัฒนา ซึ่งเป็นร้านของนางแกะ พี่สาวของนางไสว เป็นป้าของ ด.ช. บงกชนั่นเอง ด.ช. บงกชเรียกเอานมข้นสองกระป๋องไปฝากแม่เก่า ไปถึงบ้านนายม่านนางศรีนวลที่ตำบลหัวถนน บังเอิญตอนขึ้นบันได เนื่องจากเป็นบันไดไม้ซึ่งขั้นบันไดไม่ราบและกว้างเหมือนบันไดตามธรรมดาที่บ้านของพวกเราในกรุงเทพ ฯ ใช้อยู่ แต่เป็นบันไดแบบบันไดบ้านตามชนบท ซึ่งใช้ไม้แคบ ๆ แทบจะเป็นรูปกลมขัดไว้ ด.ช. บงกชพลาดบันไดคางแตก จึงไม่ใคร่ได้พูดจากับพ่อแม่เก่ามากนัก ได้แต่เอามือไพล่หลังเดินไปมา แหงนดูหลังคาบ้าน ซึ่งเป็นหลังคาสังกะสี ด.ช. บงกช เมื่อครั้งเป็นนายจำรัสได้มุงไว้เอง

ฐานะดั้งเดิมของนายจำรัส กับฐานะใหม่ของ ด.ช. บงกช แตกต่างกันอย่างไร เมื่อพิจารณาจากบ้านเรือนเคหสถานของนายจำรัสชาติก่อน กับบ้านเรือนที่มาเกิดใหม่เป็น ด.ช. บงกช ในสายตาของผู้เขียนและคณะที่ไปด้วย เห็นต้องกันว่า บ้านเรือนที่มาเกิดใหม่ใหญ่โตกว่า และสะอาดสะอ้านเป็นระเบียบกว่า แสดงให้เห็นว่านายจำรัสที่มาได้กำเนิดใหม่นี้ มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเมื่อชาติก่อน

คณะเรามีความวิตกก่อนไปแล้วว่า ที่ไปนี้อาจจะพลาดหวังจากการได้ยิน ด.ช. บงกชกล่าวถึงเรื่องชาติก่อนด้วยวาจาตนเอง เพราะได้ทราบว่ามีผู้ไปสอบถามมากรายด้วยกัน ทำให้เด็กรำคาญ และอีกประการหนึ่ง ธรรมดาระลึกชาติได้ นานเข้าเด็กนั้นมักไม่อยากพูดที่เป็นเช่นนี้ มีผู้อธิบายว่า แต่เดิมมา พ่อแม่ของเด็กเหล่านี้มักจะคอย

ห้ามปรามไม่ให้พูด หรือไม่ก็แกล้งให้เด็กเวียนศีรษะด้วยจับตัวแกว่ง โดยเข้าใจว่าที่เด็กระลึกได้เพราะผีเข้ามาสิง เด็กก็เลยหวาดเกรงไม่อยากจะพูด แต่รายนี้พ่อแม่เด็กก็มิได้ห้ามหวง แล้วแต่เด็ก

ในรอบแรกก่อนได้พบครูอมร เด็กชายบงกชมิได้เอ่ยถึงชาติก่อนประการใดเลย ได้พยายามเป็นกันเองกับ ด.ช. บงกช โดยมิได้เอ่ยปากถามอะไร ๆ ก่อนเลย พอคุ้นกันได้สัก ๓–๔ ชั่วโมง ขณะที่กำลังคุยกันอยู่ ด.ช. บงกชนั่งอยู่กลางวง ได้เอ่ยขึ้นว่า "อ้ายแบน อ้ายมา อ้ายแบน อ้ายมา" ด้วยเสียงอันผิดปกติ คือดังกว่าธรรมดา ถามว่า "อ้ายแบน อ้ายมา มันทำอะไร" ด.ช. บงกชตอบว่า "มันแทง มันแทง" ถามว่า "มันแทงที่ไหน ?" ด.ช. บงกชตอบว่า "มันแทง ที่นี่" ด.ช. บงกชตอบพลางก็เอานิ้วมือชี้ที่หลังใต้คอแห่งหนึ่งและที่ท้องอีกแห่งหนึ่ง บอกว่า "มันแทง" "อ้ายแบน อ้ายมามันแทงที่นี่" ได้ฟังอย่างนี้ทั่วกัน ทำให้เกิดความยินดีในหมู่ที่ไปด้วยว่า มาครั้งนี้ไม่เสียเที่ยว เพื่อนที่ไปด้วยถามว่า เราจะฆ่ามันไหม ? ด.ช. บงกชตอบว่า จะเอาปืนไปยิงมัน แล้วก็วิ่งไปหยิบปืนปลาสติกของเด็กเล่นมาให้ดู ว่าจะเอาปืนนี้ยิงมัน บิดาของ ด.ช. บงกชว่าได้ซื้อปืนนั้นให้เอง

ชีวิตของ ด.ช. บงกช น่าศึกษาต่อ ๆ ไป น่าจะได้ติดตามสังเกตุไปตามลำดับ

สังสารวัฏมีการสืบต่อโดยไม่มีสิ้นสุด จนกว่าจะถึงความพ้นจากกิเลสตัณหาโดยสิ้นเชิง การสืบต่อภพชาติจึงจะยุติลง

ข้อเท็จจริงที่นำมาเล่านี้ จากหนังสือพิมพ์ลงข่าวไว้ประการหนึ่ง และจากที่ไปสอบถามผู้รู้เห็นด้วยตนเองพร้อมด้วยหมู่คณะอีกประการหนึ่ง เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ใช้สติปัญญาใคร่ครวญ จะได้เกิดความสังเวชเบื่อหน่ายในสังสารวัฏ จะได้เพียรประกอบบุญกุศลด้วยความไม่ประมาท โปรดติดตามการระลึกชาติรายที่ ๒ ต่อไป

---

๒. รายนายจุก หรือ นายทองสุก เชาวน์ฉลาด
บ้านดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

การไปสอบถามเรื่องระลึกชาติรายนี้เป็นไปโดยบังเอิญ คือ ผู้เขียนได้สนทนากับเพื่อนข้าราชการด้วยกัน เรื่องไปสอบตายเกิดที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ คุณสุเทพ เจียมนุสรณ์ ข้าราชการกรมสรรพสามิต ได้ยินเข้าจึงบอกว่ามีญาติของเขาระลึกชาติได้เหมือนกันอยู่ที่บ้านดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เวลานี้อายุ ๓๓ ปี แต่ก็ยังจำได้ ไม่ได้ลืมเรื่องเดิมของเขาเลย เมื่อมีโอกาสเช่นนี้เห็นว่าไม่สมควรที่จะละเลยเสีย

เรื่องตายเกิดรายนี้ ผู้ตายเป็นชาย อยู่ที่บ้านท่าราบ ตำบลบางแพ อำเภอบางแพ แล้วไปเกิดใหม่เป็นชายที่บ้านดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง อยู่ในจังหวัดราชบุรี ระยะทางห่างกันประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

การสอบถามระลึกชาติรายนี้มีผู้ร่วมไปด้วยคือ คุณแส สายะเสวี คุณฉัตร ศรีอุดม ซึ่งเป็นกรรมการฝ่ายจัดทำวารสารพุทธธรรม ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ฯ และด้วยความอนุเคราะห์ของสรรพสามิตอำเภอโพธารามช่วยติดต่อและติดตามผู้ที่เกี่ยวข้อง การสอบถามจึงสำเร็จเรียบร้อย

ที่ตำบลดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง มีเด็กผู้หนึ่งมาได้กำเนิดเป็นชาย บุตรของนายเหลือง นางแช่ม แซ่อ๊วง บิดามารดาให้ชื่อว่า ทองสุก ชื่อเรียกเล่น ๆ ว่า จุก เมื่อเด็กชายจุกหรือทองสุกอายุได้

๓–๔ ขวบ พอพูดได้ก็พูดว่า ตนเคยเป็นเด็กชายคนหนึ่งอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านนั้น บ้านเดิมของตนเป็นโรงตีเหล็ก ทำมีด ทำเคียวขาย มารดาและพี่สาวจึงนำไปยังตำบลที่สืบได้ โดยได้เค้าเงื่อนร้านตีเหล็กที่บางแพ อำเภอโพธารามเป็นสำคัญ เมื่อพบสถานที่อยู่ในชาติก่อนของเด็กชายจุกหรือทองสุก เด็กชายจุกหรือทองสุกก็เข้าไปหาบิดามารดาชาติก่อนของตน ต่อแต่นั้นก็ไปมาติดต่อถือบิดามารดาที่ตำบลบางแพเป็นบิดามารดาคู่กันไปกับบิดามารดาชาติใหม่ ตลอดจนบัดนี้ ขณะนี้นายจุกหรือทองสุกอายุได้๓๓ปี เมื่อชาติก่อนเป็นเด็กชายชื่อด.ช.บุญอยู่ แซ่โง้ว ถึงแก่ความตายเมื่ออายุ ๑๔ ปี หลังจากถึงแก่กรรมอยู่ในช่วงเวลาไม่ถึงปีก็ได้กำเนิดใหม่ กล่าวว่า ตายปีมะแม แล้วเกิดใหม่ในปีวอกปีต่อมานั้นเอง

บ้านแรกที่ไปเยี่ยมคือ ร้านขายของเบ็ดเตล็ดที่สี่แยกตลาดบางแพ เป็นที่อยู่ของนางอิน แซ่โง้ว มารดาของ ด.ช. บุญอยู่ แซ่โง้ว ร้านนี้ขายของเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ รวมทั้งมีดและเคียว และยังมีเตาสูบทั้งเครื่องตีเหล็ก ใช้ทำมีดและเคียวสืบต่อมา แม้นายคุนโหมว แซ่โง้ว ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวสามีของนางอินได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ การทำมีดและทำเคียวก็ยังทำอยู่ โดยนายยุ้ย แซ่โง้ว พี่ชายของ ด.ช. บุญอยู่ เป็นผู้ทำสืบต่อมา

นางอินขณะนี้อายุ ๗๕ ปี มีบุตร ๓ คน คือ นายยุ้ย แซ่โง้ว เป็นบุตรหัวปีพี่ชาย ด.ช. บุญอยู่ เกิดปีเถาะ (พ.ศ. ๒๔๕๘) อายุ ๕๑ ปี อีกผู้หนึ่งเป็นน้องของ ด.ช. บุญอยู่ ชื่อ พัฒน์ แซ่โง้ว เกิดปีเถาะ (พ.ศ. ๒๔๗๐) อายุ ๓๙ ปี

ด.ช. บุญอยู่ แซ่โง้ว เกิดปีมะเส็ง (พ.ศ. ๒๔๖๐) เป็นนักเรียนโรงเรียนวัดท่าราบ ตำบลบางแพ ถึงแก่ความตายเมื่ออายุได้ ๑๔ ปี (พ.ศ. ๒๔๗๔) เป็นไข้ป่วยอยู่ประมาณ ๑๕ วันและเมื่อเผาศพ มีแผ่นเนื้ออยู่ที่ต้นคอเผาไม่ไหม้ ซึ่งในโบราณเรียกกันว่า "ถูกคุณ" ศพของ ด.ช. บุญอยู่เผาที่วัดท่าราบ ตำบลบางแพนั้นเอง ห่างจากบ้านที่ตายประมาณ ๑ กิโลเมตร เผาศพ ด.ช. บุญอยู่แล้วไม่นาน นางอินมารดาฝันว่าได้เห็นบุตรที่ตายเดินอยู่ที่ตลาด นางร้องเรียกก็ไม่พูดด้วย

นางอินเล่าว่า ก่อนที่ ด.ช. บุญอยู่ล้มเจ็บถึงแก่ความตายนั้น ได้เคยถูกเรือล่มเพราะทางไปโรงเรียนนั้นต้องไปเรือ มีผู้ช่วยไว้ได้จึงไม่จมน้ำตาย หลังจากนั้นก็ล้มป่วยลง การสิ้นใจเมื่อถึงแก่ความตายของ ด.ช. บุญอยู่เป็นไปโดยสงบ

นางอินได้เล่าถึงตอนที่ ด.ช. จุกเดินทางมาหาตนนั้น เด็กชายจุกอายุได้ ๓ ขวบ มากับพี่สาวชื่อนางแอ๊ว เด็กเดินนำหน้ามาที่ห้องที่นางอยู่ ลากอ้อยลำเล็ก ๆ มา ๑ ลำด้วย มาหยุดอยู่เฉย ๆ ที่หน้าบ้าน แล้วพี่สาวที่พามาบอกว่า เตี่ยอยู่ไหน ไปไหว้เสีย ด.ช. จุกก็เดินตรงเข้ามาหาเตี่ย คือนายคุนโหมว แซ่โง้ว สามีของนางอิน ไหว้เตี่ยแล้วเดินเข้ามาหาแม่ไหว้แม่ และคืนวันนั้น ด.ช. จุกนอนค้างคืนอยู่กับบิดามารดาในชาติก่อนของตน

ตอนกลางคืน ด.ช. จุกถามนางอินว่า เรือเราอยู่ไหน ? นางก็ชี้ให้ดู ด.ช. จุกตอบว่า ไม่ใช่นี่ ของเราไม่ใช่ลำนี้ ก็เป็นความจริงตามที่ ด.ช. จุกแย้ง เพราะเรือลำเก่าที่ ด.ช. จุกเคยเห็นอยู่เมื่อเป็น ด.ช. บุญอยู่

นั้น ผุพังไปเสียแล้ว นางอินได้ซื้อมาใหม่ไว้ใช้แทนลำก่อน นางอินเล่าว่า ด.ช. จุกได้มาค้างแรมกับตนถึง ๓ คืน จึงได้กลับไปบ้าน

ตอนหนึ่งขณะที่นอนคุยกันเล่นกับลูกชายอีก ๒ คน พร้อมด้วย ด.ช. จุก นางอินได้พูดขึ้นว่า ถ้าลูกชายอยู่พร้อมกันทั้ง ๓ คนก็จะดี ด.ช. จุกกอดนางอินแล้วพูดว่า ก็เขาเป็นลูกอยู่แล้วนี่ ทำไมไม่ว่าเป็นลูกอีกเล่า นางอินถามว่า ทำไมไม่มาเข้าท้องแม่อีก ด.ช. จุกตอบว่า เข้าบ้านไม่ได้เพราะมีสายสิญจน์ล้อมบ้าน ไปรออยู่ข้างนอก แม่ก็ไม่ออกมา รออยู่ไม่ไหวจึงไปที่ปากบ่อ แม่ใหม่ผ่านมาเลยเกาะไปเกิด

ต่อจากนั้นมา ด.ช. จุกก็ไปมาหาสู่นางอินปีหนึ่งหลาย ๆ ครั้ง มาคราวหนึ่ง ๆ ก็ค้างอยู่หลายคืน ไปมาเสมือนเป็นบ้านของตนเองจนบัดนี้

ปัจจุบันนี้ นายจุกอายุ ๓๔ ปี นายยุ้ย แซ่โง้ว พี่ชายในชาติก่อนอายุ ๔๑ ปี ส่วนนายพัฒน์ แซ่โง้ว ซึ่งเคยเป็นน้องชายในชาติก่อนปัจจุบันอายุ ๓๙ ปี แก่กว่านายจุก ๕ ปี นายยุ้ยเล่าว่า นายจุกไม่ใคร่ถือว่านายพัฒน์มีอายุแก่กว่าตนนัก มักทำตนเป็นพี่ชายเหมือนชาติก่อน เช่นเรียกชื่อก็ออกชื่อเฉย ๆ ไม่ใช้คำพูดว่าพี่เหมือนเรียกนายยุ้ย

นางอินเล่าให้ฟังว่า เคยมีรูปถ่ายของ ด.ช. บุญอยู่ไว้ เพราะ ด.ช. บุญอยู่เคยถ่ายรูปแต่งเครื่องแบบลูกเสือไว้ก่อนตาย แต่บังเอิญไฟไหม้บ้านของนางอินเสีย รูปถ่ายก็พลอยไหม้ไปเสียด้วย มิฉะนั้นเราก็จะได้ดูรูปถ่ายของ ด.ช. บุญอยู่ เปรียบเทียบกับรูปร่างหน้าตาในชาติใหม่นี้

เรื่องรูปถ่ายของ ด.ช. บุญอยู่นี้ นางอินเล่าให้ฟังด้วยว่า เป็นรูปถ่ายหมู่พร้อมกับเพื่อนนักเรียนและครู นางอินได้ให้ ด.ช. จุกชี้ให้ดูว่ารูปของตนอยู่ตรงไหน ด.ช. จุกก็ชี้รูปของ ด.ช. บุญอยู่ได้ถูกต้อง และยังบอกชื่อครูของตนได้ถูกต้องอีกด้วย

มีเรื่องน่าประหลาด คือคราวหนึ่งเกิดไฟไหม้ที่ตำบลบางแพ ซึ่งบ้านของนางอินก็ไหม้ไปด้วย ตอนนั้น ด.ช. จุกได้ไปนอนค้างอยู่ที่บ้านนางอิน ตอนกลางวันของคืนที่จะเกิดไฟไหม้ ด.ช. จุกบอกว่าจะต้องกลับบ้าน ไม่ยอมค้างคืนอีก ด.ช. จุกบอกนางอินว่าอยู่ไม่ได้ มองเห็นไฟไหม้อยู่บนยอดไผ่ที่อยู่หน้าบ้าน แล้ว ด.ช. จุกก็กลับไปบ้านที่ดอนกระเบื้อง คืนวันนั้นเกิดไฟไหม้บ้านบางแพ ไหม้บ้านนางอินด้วย บ้านที่นางอินอยู่ในปัจจุบันห่างจากบ้านเดิมสัก ๓๐๐ เมตร

หลังจากได้ไต่ถามมารดา ด.ช. บุญอยู่ และพี่ชาย ด.ช. บุญอยู่ทางบางแพแล้วจึงได้เดินทางไปยังบ้านของนายจุกตำบลดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง ต่อไป

บ้านที่นายจุกหรือทองสุกอยู่นั้น เป็นกระท่อมหลังคาจาก พื้นเป็นดินปราบเรียบมีที่นั่งนอนยกพื้นไม้สูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร เป็นกระท่อมแบบชาวสวนซึ่งมีเชื้อชาติจีนทั่วไป น่าประหลาดที่นายจุกหรือทองสุก ซึ่งเมื่อชาติก่อนเป็นบุตรของบุคคลเชื้อชาติจีนนามสกุลเป็นชื่อแซ่ว่า แซ่โง้ว ครั้นมาเกิดใหม่ในชาตินี้ ก็คงเป็นบุตรบุคคลเชื้อชาติจีนตามเดิม คือเป็นบุตรของนายเหลือง แซ่อ๊วง มารดาชื่อนางแช่ม แต่นายจุกหรือนายทองสุกใช้นามสกุลว่า เชาวน์ฉลาด

ตามนามสกุลของสามีคนก่อนของนางแช่ม มารดานายจุกหรือทองสุก นางแช่มเป็นแม่หม้ายมีบุตรเกิดจากสามีเดิมเป็นชาย ๑ คน หญิง ๒ คน นายจุกไม่อยากใช้นามสกุลเป็นแซ่ จึงขอใช้นามสกุลเชาวน์ฉลาดตามพี่ชายและพี่สาวซึ่งเกิดจากสามีที่ถึงแก่กรรมไปแล้วของมารดาตน พี่สาวมีชื่อว่า นางแอ๊ว เคยเป็นผู้พานายจุกไปหาบิดามารดาเก่าที่ท่าราบ ตำบลบางแพ อยู่เสมอ จึงจำเรื่องราวได้มาก

นายจุกเกิดปีวอก (พ.ศ. ๒๔๗๕) ขณะนี้อายุ ๓๔ ปี ส่วนบิดาชื่อว่านายเหลือง แซ่อ๊วง เกิดปีขาล (พ.ศ. ๒๔๓๓) อายุ ๗๖ ปี มารดานายจุกเกิดปีมะโรง (พ.ศ. ๒๔๓๕) อายุ ๗๔ ปี ทั้งสองคนแข็งแรงดีเดินเหินได้คล่องแคล่ว นายจุกมีพี่ชายเกิดแต่บิดามารดาเดียวกัน ๑ คน คือ นายเสริม เกิดปีมะโรง (พ.ศ. ๒๔๗๐) อายุ ๓๙ ปี น้องชาย ๑ คน ชื่อ นายเจริญ เกิดปีชวด (พ.ศ. ๒๔๗๙) อายุ ๓๐ ปี ล้วนแต่เป็นชาวสวนทำไร่อ้อยและเลี้ยงสุกรขาย

เราได้พบบิดามารดานายจุกพร้อมด้วยพี่ชาย พี่สาว ณ ที่บ้านนี้ นายเหลืองและนางแช่มซึ่งทั้งสองคนล้วนแต่ยังมีความจำดี ไม่เลอะเลือนแม้อายุจะเลย ๗๐ ไปแล้วก็ตาม เล่าให้ฟังว่า เมื่อ ด.ช. จุกอายุ ๓–๔ ขวบ พอพูดได้ก็บอกว่าจะไปบ้าน และชี้ตำบลบ้านไปทางทิศใต้แต่ท่าเดียว ว่าตัวเคยอยู่ทางโน้น แต่บอกไม่ถูกว่าตำบลอะไร บอกด้วยว่าที่บ้านเป็นโรงตีเหล็กด้วย

ต่อมามีหญิงผู้หนึ่งชื่อนางเบี้ยว เป็นหลานสาวของนางสังข์ ผู้เป็นเพื่อนกับนางแช่ม มาเที่ยวที่บ้าน นางเบี้ยวมีบ้านเรือนอยู่ทางใต้ของบ้านดอนกระเบื้อง นางแช่มได้สอบถามนางเบี้ยวว่า ทางใต้มีโรง

ตีเหล็กอยู่บ้างหรือไม่ นางเบี้ยวตอบว่า มีอยู่ คือ โรงตีเหล็กของเจ๊กโหงว เมียชื่อนางอิน

พอ ด.ช. จุกได้ยินผู้ใหญ่พูดกันดังนั้น ก็ร้องขึ้นมาว่า พ่อของเขาชื่อนายโหมว แม่ชื่อนางอินถูกแล้ว และรบเร้านางแช่มให้พาไปหา ระยะนั้นเป็นฤดูน้ำ นางแช่มบอกว่า ถ้าจะไปต้องไปเรือ แต่ ด.ช. จุกไม่ยอมลงเรือ เพราะกลัวจมน้ำ (ด้วยได้เคยตกน้ำเพราะเรือล่ม เมื่อครั้งเป็นเด็กในชาติก่อนที่บางแพ)

ต่อมาเมื่อถึงหน้าแล้งจึงได้พากันไป นางแช่มจะไปเก็บข้าวที่ได้เอาอ้อยและยาสูบไปแลกไว้ นางแอ๊วก็ได้ร่วมไปด้วย และต่อ ๆ มาทุกคราวที่ ด.ช. จุกไปเที่ยวบ้านเดิมของตน นางแอ๊วเป็นผู้พาไป การเดินทางในสมัยเมื่อ ๓๐ ปีมาแล้วก็ต้องไปด้วยล้อเกวียน เมื่อเดินทางไปถึงบริเวณหน้าบ้านของนายคุนโหมวและนางอิน แซ่โง้ว ด.ช. จุกบอกว่าไปบ้านได้ถูกแล้ว แล้วก็เดินลากอ้อยนำไปถึงบ้านเดิมได้ถูกต้อง นางแอ๊วบอก ด.ช. จุกว่า เตี่ยอยู่ไหนเล่าไปไหว้เสีย ด.ช. จุกก็เดินตรงเข้าไปหานายคุนโหมวแล้วยกมือไหว้ เสร็จแล้วก็เข้าไปหานางอินไหว้นางอินแล้วก็ร้องไห้ แสดงการรู้จัก จำได้โดยไม่สงสัยเลย

ต่อจากนั้นมา ด.ช. จุกได้ไปมาหาสู่บ้านเดิมเป็นประจำโดยนางแอ๊วเป็นผู้พาไป บางคราวก็พักอยู่นาน ๆ นางแอ๊วได้ยืนยันการจำรูปถ่ายของ ด.ช. จุกเมื่อครั้งยังเป็น ด.ช. บุญอยู่ได้ว่าเป็นจริงตามนั้น น่าเสียดายที่รูปถ่ายถูกไฟไหม้เสียดังได้เล่ามาแล้วแต่ต้น

สำหรับนายพัฒน์ ซึ่งเคยเป็นน้องชายเมื่อชาติก่อนนั้น เมื่อ ด.ช. จุกได้กลับไปเยี่ยมในร่างของชาติใหม่ ด.ช. จุกอายุเพียง ๓–๔ ขวบ

ขณะนั้นนายพัฒน์ก็ย่อมมีอายุ ๑๐ ปี ด.ช. จุกน่าจะเรียกว่าพี่ตามอายุ แต่ ด.ช. จุกหาได้เรียกดังนั้นไม่ กลับยืนยันว่าเขาเป็นพี่ชาย ยังบอกด้วยว่า เคยอุ้มไปเที่ยวหลังบ้าน ไปเที่ยวแถวต้นมะขามอย่างไรเล่า การเรียกนายพัฒน์ก็เรียกชื่อเฉย ๆ ไม่เรียกว่าพี่ จนบัดนี้นายจุกหรือทองสุกก็ไม่ยอมเรียกนายพัฒน์เป็นพี่ตามอายุที่แก่กว่ากัน ๗ ปีเลย

รูปร่างหน้าตาของนายจุกหรือทองสุก เชาว์ฉลาด เตี้ยล่ำ หน้าตาที่ได้เห็นละม้ายไปทางนางอินมารดาชาติก่อนมาก นิสัยใจคอเท่าที่ได้พบปะพูดจาด้วย และที่ได้ฟังจากบิดามารดา พี่ชาย พี่สาวประกอบ นายจุกมีนิสัยเรียบร้อย จะพูดจาก็ช้า ๆ เป็นหลักเป็นฐาน อารมณ์เย็น พ่อแม่พี่น้องชมว่าแม้ถูกใครด่าว่า นายจุกก็ยิ้ม มีความคิดในการบุญการกุศล

พี่ ๆ ของนายจุกเล่าว่า เมื่อเด็ก ๆ นั้น ด.ช. จุกรักกบมาก และกบก็รัก ด.ช. จุก อย่างประหลาด เมื่อ ด.ช. จุกไปอยู่ริมน้ำ กบจะเข้ามาหา เล่นหัวกันได้กับกบ จนถึงกับพูดกันว่า ใครอยากเห็นกบก็ให้ ด.ช. จุกไปที่ริมน้ำ กบจะเข้ามาหา ด.ช. จุก ด.ช. จุกไม่กินกบ ถ้าใครจับกบมาขังไว้ ด.ช. จุกจะลักไปปล่อยเสีย

ปัจจุบันนี้ นายจุกมีภรรยาแล้ว มีบุตร ๔ คน เป็นชาย ๒ หญิง ๒ ชื่อ วินัย วัฒนา สุวาณี ส่วนลูกสุดท้องยังไม่ได้ตั้งชื่อ ขยันขันแข็งในการทำมาหากิน สังเกตเห็นเป็นผู้รักครอบครัวมาก

จากปากคำของนายจุก หรือทองสุก เชาว์ฉลาดเอง นายจุกเล่าให้ฟังตอนที่ถึงแก่ความตายเมื่อชาติก่อน ดังต่อไปนี้

เมื่อตายไปแล้วก็รู้สึกตัวขึ้นใหม่ แต่การรู้สึกตัวนี้มารู้สึกเมื่ออยู่ภายนอกบ้าน ได้นำหน้าศพไปด้วย ได้เห็นการเผาศพของตนเองที่วัดท่าราบ ตำบลบางแพ ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านเดิมสัก ๒ กิโลเมตร ตอนดูเขาเผาศพตนเองนั้น ได้ดูอยู่บนต้นสะแกเพราะเห็นว่าสูงดี และกลัวผู้ใหญ่ที่เผาศพอยู่นั้น เขาจะตีเอาด้วย

ตอนที่เขาทำบุญ ๗ วันให้ ก็ได้รู้เห็น รออยู่ข้างนอกบ้าน รู้ด้วยว่าเขาทำบุญให้แก่เรา แต่เข้าไปไม่ได้ด้วยกลัวด้ายสายสิญจน์

เมื่อนายจุกได้เห็นการเผาศพของตนก็เสียใจว่า ตัวตายแล้ว จึงกลับมาบ้าน การที่เดินไปมานั้น นายจุกอธิบายว่าไม่ต้องเดินอย่างธรรมดามนุษย์ ตัวมันลอยไปเองเรื่อยๆ กับยอดหญ้า เมื่อนึกจะไปไหนตัวก็ลอยเคลื่อนไปเองตามประสงค์ เรื่องอาหารการรับประทาน ไม่รู้สึกหิวโหยประการใด อิ่มอยู่เสมอ นายจุกกลับมาบ้านเพื่อจะกลับเข้าครรภ์มารดาต่อไป มาร้องเรียกที่หลังบ้านมารดาก็ไม่ได้ยิน จะเข้าบ้านก็ไม่ได้ เพราะกลัวด้ายสายสิญจน์ มีความเสียใจจึงออกเที่ยวไป

มาถึงที่แห่งหนึ่งเป็นทางสามแยก มีคนให้กินผลไม้ เหมือนลูกมะปราง แต่นายจุกไม่ยอมรับ เดินเลยไปเสีย เพราะนายจุกเข้าใจว่านั่นเป็นลูกลืม ถ้ารับมากินแล้วเกรงว่าจะลืมอะไรเสีย ผู้ที่ยื่นให้กินนั้นรูปร่างหน้าตาเหมือนคนธรรมดา แต่งกายก็เหมือนคนธรรมดา

ได้เที่ยวไปถึงที่แห่งหนึ่ง มีต้นโพธิ์ใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง กิ่งก้านแผ่สาขา มีมหรสพสนุกสนานที่บริเวณใต้ต้นโพธิ์นั้น คือมีละคร ลิเก งิ้ว มีผู้คนไปดูกันเหมือนในเมืองมนุษย์ และที่บริเวณนั้นมีแท่นอยู่แท่นหนึ่ง ยาวขนาดที่ตักบาตรกลางแจ้งตามวัดในชนบท แต่แปลก

ที่มีหมอนขวานมีแสงแวววาวอยู่ด้วย นายจุกขึ้นไปนอนเล่นบนแท่นนั้นจนหลับไป ตื่นขึ้นมาแล้วก็ออกเที่ยวต่อไปใหม่

นอกจากได้เห็นสถานที่เที่ยวเตร่สนุกสนานใต้ต้นโพธิ์ใหญ่แล้ว ยังได้เห็นที่ทรมานผู้ทำบาปด้วย คือ ได้เห็นมีการย่างไฟผู้ทำบาป เป็นแคร่ มีคนถูกวางไว้บนนั้น มีกองไฟสุมอยู่ข้างล่าง ผู้ถูกย่างไฟบิดตัวไปมาน่าสังเวชมาก ทำให้นายจุกรู้สึกกลัวบาปกรรมมากทีเดียว

ออกจากที่ทรมาน ก็มาพบชีปะขาวยืนอยู่ ที่เรียกว่า ชีปะขาว นายจุกอธิบายว่าเป็นชายชรามีเคราขาวมาก นุ่งขาว ห่มขาว ถามว่าจะไปไหน นายจุกตอบว่าไปเที่ยวมา ชีปะขาวผู้นั้นชักชวนให้อยู่กับแก แต่นายจุกตอบว่า ยังคิดถึงแม่ จะไปอยู่กับแม่ก่อน แต่ก็รับกับชีปะขาวว่าอีก ๒ เดือนจะกลับมาอยู่กับแก ชีปะขาวยินดีมาก บอกว่าจะรับเป็นบุตรบุญธรรมของแก

นายจุกอธิบายเรื่องเวลาที่พูดรับปากกับชีปะขาวว่า ๒ เดือนนั้น ตรงกับเวลาในเมืองมนุษย์ ๖๐ ปี เพราะที่เรียกว่าเดือนในสถานที่นั้น เดือนหนึ่ง ๆ มี ๓๐ วันก็จริง แต่วันหนึ่ง ๆ คือปีของมนุษย์ ฉะนั้นที่นายจุกรับปากกับชีปะขาวว่า ขอผลัดอีก ๒ เดือนจะมาอยู่ด้วย คือ ๖๐ วันเท่ากับ ๖๐ ปีเมืองมนุษย์ นายจุกจะมีอายุอยู่ประมาณ ๖๐ ปี แล้วก็จะไปอยู่กับชีปะขาวต่อไป

นายจุกเล่าต่อไปว่า ชีปะขาวให้นายจุกปฏิบัติตามข้อสัญญาหลายข้อ คือไม่ให้ฆ่าคน ไม่ให้ฆ่าสัตว์ใหญ่ ไม่ให้รับประทานของวัด

เมื่อจากชีปะขาวมาแล้ว นายจุกก็กลับบ้าน ตั้งใจจะไปเกิดกับแม่เดิมอีก แต่ก็เข้าบ้านไม่ได้ เพราะกลัวด้ายสายสิญจน์ จึงออกจาก

บริเวณบ้านไปรออยู่ที่ข้างบ่อน้ำ บ่อน้ำนี้เดิมเป็นบ่อปูนข้างลำคลอง เจาะลึกลงไปเพื่อให้ชาวบ้านได้ตักน้ำในฤดูน้ำน้อย รออยู่นางอินมารดาก็ไม่มา พอดีเห็นแม่ใหม่คือ นางแช่ม หาบกระบุงกลับจากไปแลกข้าว จึงเกาะกระบุงที่แม่ใหม่หาบมา พอแม่ใหม่มาถึงวัดเตาอิฐ ซึ่งอยู่ห่างจากบางแพประมาณ ๓ กิโลเมตร แม่ใหม่หยุดพักลงดื่มน้ำที่คูข้างวัด นายจุกก็เข้าไปในน้ำที่มารดาดื่ม ก็เข้าไปในท้องของมารดาหมดความรู้สึกไป

ตั้งแต่รู้ว่าตัวตายแล้วท่องเที่ยวไปจนมาเข้าท้องมารดา นายจุกว่ารู้สึกเป็นวันเดียวเท่านั้น

ปรากฏว่า ด.ช. บุญอยู่ถึงความตายปีมะแม (พ.ศ. ๒๔๗๔) มาเกิดใหม่ ปีวอก (พ.ศ. ๒๔๗๕) วันเดียวของภพชาตินั้นคงจะเท่ากับ ๑ เดือนของเมืองมนุษย์ นายจุกเที่ยวอยู่ ๑ เดือนมนุษย์ แล้วอยู่ในครรภ์มารดา ๑๐ เดือน เป็นเวลา ๑๑ เดือน

เมื่อมาเกิดใหม่ พออายุได้ ๓ ขวบ นายจุกก็จดจำกำเนิดในชาติก่อนได้ จึงได้ไปพบนางอินมารดาชาติก่อนได้สมประสงค์ และต่อแต่นั้นก็ไปมาหาสู่เรื่อย ๆ มา เหมือนบ้านของตนเอง ทั้งสนิทสนมกับพี่น้องดั้งเดิมทุกคนไปหมด

เรื่องนางแช่มไปแลกข้าวเดินผ่านบ่อน้ำมานี้ นางแช่มรับรองว่าเป็นความจริง และได้แวะรับประทานน้ำที่ข้างวัดเตาอิฐจริงตามที่นายจุกเล่า ต่อจากนั้นก็ตั้งครรภ์

เรื่องชีปะขาว นายจุกเล่าว่า ชีปะขาวผู้นั้นมาติดต่ออยู่เสมอ โดยทางมาเข้าฝันครั้งหนึ่งตอนจะบวช ชีปะขาวมาเข้าฝันบอกว่า เวลา

นี้มีเคราะห์ ให้บวชต่ออายุเสีย และจะได้เป็นกุศลให้แก่พ่อเก่าอีกส่วนหนึ่งด้วย เพราะพ่อเก่าจะต้องตายแล้ว การบวชจะได้แผ่ส่วนกุศลให้บ้าง นายจุกได้อุปสมบทที่วัดหนองอ้อ บ้านดอนกระเบื้อง เป็นวัดใกล้บ้าน

นายจุกอุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ การบวชของนายจุกไม่ได้บอกบิดามารดาก่อนเลย พอจวนถึงวันบวช จึงได้บอกแก่บิดามารดาว่าจะบวช ได้เตรียมเครื่องอัฏฐบริขารไว้พร้อมแล้ว โดยขอสมทบบวชพร้อมกับนาครายอื่นที่เขาจัดงานไว้เรียบร้อยแล้ว เหตุผลที่อ้างต่อบิดามารดาบอกว่า ไม่อยากให้พ่อแม่ลำบาก และตามที่ผู้เขียนได้สอบถามนายจุกเอง นายจุกบอกว่า ไม่อยากให้พ่อแม่ทั้งสองฝ่ายน้อยใจกัน และที่ดีมากคือ ไม่ต้องวุ่นวายทำบุญเลี้ยงกัน ถ้าจัดทำก็ต้องใช้เนื้อสัตว์มาเลี้ยงกันเป็นบาปกรรม สังเกตได้ว่า ตามจิตใจของนายจุกผู้นี้ นายจุกมีความรู้สึกว่ามีบิดามารดาของตนอยู่ ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นบิดามารดาชาตินี้ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นบิดามารดาในชาติก่อน

ต่อมานายคุณโหมว แซ่โง้ว ก็ล้มป่วยถึงแก่ความตายจริงตามที่ชีปะขาวมาเข้าฝันไว้

ชีปะขาวยังได้มาเข้าฝันอีกครั้งหนึ่ง ตอนนั้น นายจุกเตรียมการจะไปเที่ยวเมืองชุมพร ชีปะขาวมาเข้าฝันห้ามปรามไว้ว่า อย่าไป ถ้าไปจะเกิดอันตราย นายจุกจึงยับยั้งไม่ไปตามที่ชีปะขาวทักทาน

เรื่องไม่รับประทานของวัด นายจุกปฏิบัติเคร่งครัดมาก ปรากฏจากปากคำบิดามารดา พี่ชาย พี่สาวนายจุก เล่าให้ฟังว่าตั้งแต่เด็ก ๆ มาแล้ว เมื่อพานายจุกไปวัดตอนมีงานทำบุญ เสร็จจากพระฉันแล้ว

ตามธรรมดาก็มีการเลี้ยงกัน แต่ ด.ช. จุกจะไม่ยอมรับประทานเป็นอันขาด ต้องกลับมารับประทานที่บ้าน แม้จนบัดนี้นายจุกก็ไม่ยอมรับประทานของที่วัด นายจุกให้เหตุผลว่า ไม่ดี สัญญากับชีปะขาวไว้ และของที่วัดไม่ใช่ของของเรา ส่วนเมื่อบวชนั้นรับประทานได้ เพราะเป็นของของเรา

นายจุกเล่าว่า เวลานี้ก็อยู่ได้ ๑ เดือนเศษ ตามที่สัญญาไว้กับชีปะขาว อีก ๑ เดือนก็จะต้องกลับไปอยู่กับชีปะขาวต่อไป

นายจุกได้เล่าแถมท้ายว่า เมื่อครั้งเขายังเป็นเด็กชายบุญอยู่นั้น เขามีเพื่อนหญิงที่ชอบพอสนิทสนมมากคนหนึ่ง อยู่ห้องติด ๆ กัน เพื่อนหญิงผู้นั้นชื่อสมจิต เขายังจำได้จนปัจจุบันนี้ ขณะนี้มีสามีค้าขายอยู่จังหวัดเพชรบุรี เขายังได้ไปพบสตรีผู้นั้น แกก็ยังเมตตาเขาให้เงินใช้เมื่อไปเยี่ยม เพราะปัจจุบันอายุแก่กว่าเขามาก

นี้เป็นเรื่องของสังสารวัฏ ด.ช. บุญอยู่มาเกิดใหม่เป็นนายจุก หรือทองสุก เป็นบุตรของบิดามารดามีเชื้อชาติจีน ใช้ชื่อแซ่เป็นนามสกุล เหมือนชาติเดิม แต่การอาชีพแตกต่างกัน ชาติเดิมในสกุลพ่อค้าและตีเหล็ก ทำมีด ทำเคียว ชาติใหม่นี้ใช้นามสกุลชาวไร่

จิตใจของนายจุกในชาติใหม่นี้ มีจิตเป็นกุศล ชอบพูดกล่าวถึงการปฏิบัติตามธรรมะ เช่น ติเตียนผู้ทำบาปว่า เขาไม่รู้ว่าเขาจะต้องเกิดใหม่อีก จึงหวังว่า การนำเรื่องการระลึกชาติของทั้งราย ด.ช. บงกช

อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ และรายนายจุก บ้านบางแพ ดอนกระเบื้อง จังหวัดราชบุรี คงเป็นประโยชน์ให้ท่านผู้อ่านได้พิจารณาตามแต่จะใคร่ครวญต่อไป.

เรื่องนี้บันทึกไว้เมื่อปี ๒๕๐๙ ฉะนั้น อายุของบุคคลในปัจจุบันจึงเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาด้วย.

---

๓. รายพระภิกษุสมพิศ หั้นเจริญ

ณ วัดทรงธรรม ตำบลบ้านแซ่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีพระภิกษุรูปหนึ่ง อยู่ประจำวัดนี้ ชื่อพระภิกษุสมพิศ หั้นเจริญ พระภิกษุรูปนี้ได้บรรพชาเป็นสามเณร ตั้งแต่อายุได้ ๑๕ ปี เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่มารดาซึ่งถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ด้วยเหตุที่มีจิตใจรักสงบ และมีความรู้สึกในใจของท่านดังจะกล่าวต่อไปข้างหน้า ท่านก็เป็นสามเณรเรื่อยมาจนอายุครบอุปสมบทเป็นภิกษุ ท่านจึงบวชเป็นพระภิกษุอยู่ ณ วัดทรงธรรมตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยไม่มีท่าทีที่จะลาเพศไปเป็นฆราวาสเลย

ท่านเกิดเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ปัจจุบันนี้อายุท่านได้ ๓๑ ปี

ปรากฏที่ร่างกายพระสมพิศ หั้นเจริญ ในปัจจุบันนี้มีรอยแผลเป็น ๑ แผลขนาดเท่าเม็ดข้าวโพด อยู่ใต้นมข้างซ้ายราว ๑ นิ้ว

พระสมพิศท่านบอกว่า มารดาของท่านเคยเล่าให้ท่านฟังว่า เมื่อท่านเกิดใหม่ ๆ แผลนี้เป็นเหมือนแผลสด ยังมีหนองอยู่ รักษากันอยู่หลายวันจึงหาย หายแล้วก็ยังเป็นแผลเป็นและคงอยู่จนปัจจุบัน

พระภิกษุสมพิศ ท่านระลึกชาติได้ ท่านยังจำชาติก่อนของท่านได้ท่านบอกผู้เขียนว่า ท่านยังจำได้เหมือนจำเรื่องภาพยนตร์ที่เคยดูแล้วจำมาเล่าได้ ความระลึกจำชาติก่อนได้นี้ เมื่อยังเป็นเด็ก ๆ นั้นชัดเจนมาก ต่อมาก็เลือน ๆ ลง แต่ก็ยังจำได้อยู่บ้างแม้ปัจจุบันนี้

พระภิกษุสมพิศ เกิดที่ตำบลสาขลา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นบุตรนายแห นางลูกจัน หั้นเจริญ มารดาถึงแก่กรรมไปแล้วคงอยู่แต่บิดา ปัจจุบันบิดายังอยู่ที่ตำบลบ้านแซ่ อำเภอพระประแดง ใกล้กับวัดทรงธรรมนั่นเอง

ปัจจุบันนี้นายแห หั้นเจริญ อายุได้ ๗๘ ปี ยังแข็งแรงเดินได้คล่องแคล่ว ยังจดจำเรื่องเก่า ๆ เล่าให้ผู้เขียนฟังได้ดีอยู่

ท่านบอกว่า ก่อนพระสมพิศเกิด ท่านอยู่ปากคลองพระรามอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ แล้วย้ายไปอยู่ที่บางปลากด ภรรยาของท่านเริ่มตั้งครรภ์พระภิกษุสมพิศในปีนั้น คือปี พ.ศ. ๒๔๘๑

จะขอกล่าวตามถ้อยคำของพระภิกษุสมพิศ หั้นเจริญ สืบต่อไป

ท่านเล่าว่า พอท่านจำความได้ เมื่อราวอายุ ๓ ขวบ ท่านก็ระลึกได้ว่า เมื่อชาติก่อน เคยเป็นชายชื่อว่า นายเสย อยู่ที่ตำบลบางปลากด แล้วถูกแทงตายด้วยมีดที่หน้าอก และเล่าเรื่องนี้ให้มารดาฟัง

ท่านเล่าว่า ท่านยังจำได้ว่า ถูกแทงตายที่วัดคู่สร้าง ตำบลบางปลากด ห่างจากตำบลสาขลา ที่เกิดชาตินี้ประมาณ ๒ กิโลเมตร ผู้แทงเป็นหญิงชื่อนางหอม ถูกแทงเวลากลางคืน ด้วยมีเหตุคือ คืนวันนั้นที่วัดคู่สร้างมีงานเผาศพมีมหรสพแสดง นายเสยไปเที่ยวดูงานวัด พบนางหอมมาเที่ยวในงานนี้ ด้วยเหตุที่นายเสยเสพสุราเมามา จึงพูดจาเกี้ยวพาราสีนางหอมด้วยความเมามาย แล้วยังจับต้องตัวนางหอม นางหอมโกรธ ใช้มีดแทงนายเสยถูกที่ใต้นมข้างซ้าย ตรงรอยแผลเป็นปัจจุบันนี้ นายเสยถึงแก่ความตายในขณะนั้นเอง ขณะนั้นนายเสยมีอายุ ๔๕ ปี

เมื่อเด็กชายสมพิศอายุได้ ๓–๔ ขวบ บิดาย้ายครอบครัวมาทำนาที่บางจาก ไม่ไกลจากบางปลากดนัก วันหนึ่งเด็กชายสมพิศเล่นอยู่หน้าบ้าน เห็นหญิงผู้หนึ่งอายุประมาณ ๑๖–๑๗ ปี พายเรือผ่านมาจึงร้องบอกพี่สาวว่า หญิงนั้นเป็นลูกสาวของเขา แต่ไม่ได้ติดตามไปดูเพียงแต่เห็นก็ร้องทักให้พี่สาวดูเท่านั้น พี่สาวเด็กชายสมพิศคือนางสาวจารุนันท์ หั้นเจริญ

ได้สอบถามนางสาวจารุนันท์ หั้นเจริญ ซึ่งปัจจุบันอยู่บ้านเดียวกับนายแห หั้นเจริญ บิดาที่บ้านตำบลบ้านแซ่ อำเภอพระประแดง ก็ได้ความสมกัน นางสาวจารุนันท์เล่าว่าเมื่อเด็กชายสมพิศชี้ให้ดูหญิงสาวที่พายเรือผ่านมาในลำคลองว่า แน่ะ คนนั้นเป็นลูกสาวก็เห็นแปลกหญิงนั้นเป็นชาวตำบลอื่น แล้วแม่มาถามว่าเรื่องอะไรกัน เด็กชายสมพิศก็เล่าให้มารดาฟังว่า เดิมเขาชื่อ นายเสย แล้วถูกนางหอมแทงตายที่อกใต้นมข้างซ้าย มารดาก็เชื่อ เพราะได้เห็นแผลเป็นมาตั้งแต่แรกเกิดแล้ว เรื่องนางหอมแทงนายเสยตาย ก็เป็นที่ทราบกันอยู่ ขณะนั้นนางหอมถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ

เด็กชายสมพิศบอกมารดาด้วยว่า ชาติเดิมอยู่ที่บางปลากด

การเล่าเรื่องชาติก่อนให้มารดาฟัง เด็กชายสมพิศเล่าให้ฟังยืดยาว ไม่ใช่ค่อยเล่าวันละเล็กน้อย

นางสาวจารุนันท์เล่าว่า เมื่อเด็ก ๆ เคยล้อเลียนน้อง โดยเรียกชื่อว่า นายเสย เด็กชายสมพิศมีความอาย ไล่ตีพี่สาว

ขอเล่าเรื่องของพระสมพิศสืบต่อไป

พระสมพิศ หันเจริญ เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า เมื่อถูกแทงตายแล้วก็รู้สึกตัวขึ้นมาใหม่ ตอนที่ถูกแทงนั้นมีความมึนเมาอยู่ แต่ความรู้สึกที่มีขึ้นมาใหม่ หลังจากตายแล้วนั้นมีความรู้สึกเหมือนฝันไปในขณะที่นอนอยู่ คือรู้สึกขึ้นมาว่า ได้เดินทางไปตามหนทางซึ่งเป็นทางเดินเป็นทางยาว เป็นทางซึ่งเดินไปได้คนเดียว ผ่านไปในป่า ไม่มีบ้านช่องระหว่างทางเลย ไม่มีความรู้สึกเจ็บปวด และไม่รู้สึกว่าเป็นบาดแผล หรือมองเห็นศพตัวเองแต่ประการใด จำได้ว่าตอนนั้นแต่งกายเหมือนกับตอนไปเที่ยวงานวัดแล้วถูกแทงตาย คือ สวมเสื้อผ้าสีดำเหมือนชาวชนบททั่ว ๆ ไป ไม่สวมหมวกหรือรองเท้า

ต่อมาในขณะที่เดินอยู่นั้น รู้สึกกระหายน้ำ พอดีมาถึงกระท่อมหลังหนึ่ง ชายชราและหญิงชราอยู่ที่หน้ากระท่อม จึงหยุดขอน้ำดื่ม หญิงชราให้น้ำหนึ่งขัน พร้อมด้วยผลไม้หนึ่งผล บอกว่าให้กินเสียทั้งสองอย่าง แล้วหญิงชราก็เข้าไปในกระท่อม คิดว่าถ้ากินทั้งสองอย่างจะเสียเวลา ด้วยจะรีบเดินทางต่อไป จึงกินแต่น้ำ ส่วนผลไม้ขว้างทิ้งเสีย เมื่อหญิงชราออกมาถามว่า กินแล้วหรือยัง ก็ตอบว่ากินหมดแล้ว แล้วก็ลาหญิงชรานั้นมา

พอเดินพ้นออกมาจากหน้ากระท่อม ก็หมดความรู้สึกไปในทันทีนั้น

มามีความรู้สึกใหม่ จำอะไรได้ ก็เมื่อมาเกิดใหม่ตอนพูดได้ ระหว่างนั้นจำอะไรไม่ได้

ตั้งแต่เกิดใหม่ ไม่เคยได้ฝันถึงเรื่องชาติก่อนเลย

แต่เรื่องที่พระภิกษุสมพิศมักฝันอยู่ คือ เรื่องจะถูกแทงและรู้สึกหวาดกลัวมีดมาจนถึงปัจจุบันนี้ เรื่องฝันว่าจะถูกแทงมีอยู่เป็นประจำ ส่วนมากฝันว่าไปเที่ยวดูงาน ถูกรุมแทงแล้วหลบหนีมาได้

พระภิกษุสมพิศ หั้นเจริญ มีความรู้สึกไม่อยากมีครอบครัว ในส่วนเรื่องของสตรีเพศ ท่านมีความรู้สึกว่า สตรีเพศทำให้ยุ่ง และที่ท่านบวชมาตั้งแต่เป็นสามเณรแล้วไม่สึกจนบัดนี้ ก็เพราะกลัวจะเป็นอย่างชาติก่อน

ผู้เขียนได้สอบถามนายแห หั้นเจริญ โยมบิดาของพระภิกษุสมพิศ ซึ่งบัดนี้อายุ ๗๘ ปี แต่ก็ยังแข็งแรง เดินได้คล่องแคล่วและจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้

ท่านเล่าว่า ก่อนพระภิกษุสมพิศเกิด ท่านอยู่ที่ปากคลองพระราม อำเภอบางปลากด จังหวัดสมุทรปราการ

นายเสยถูกแทงตายเมื่อปีขาล พ.ศ. ๒๔๘๑ พระภิกษุสมพิศเกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ตอนนั้นนายแห หั้นเจริญ ย้ายมาอยู่ที่บางปลากด นายแหไม่เคยรู้จักกับนายเสยผู้ตาย หรือนางหอมผู้ฆ่านายเสยเลย ตอนที่เด็กชายสมพิศมีอายุสัก ๓–๔ ขวบ พอพูดได้ เด็กชายสมพิศเล่าให้มารดาฟังว่า ชาติก่อนชื่อนายเสย ถูกนางหอมแทงตายที่วัดคู่สร้าง และตนสังเกตุเห็นเด็กชายสมพิศเห็นผู้หญิงมักจะหลบเข้าห้องเสมอ

เมื่อเด็กชายสมพิศเล่าเรื่องชาติก่อนให้ที่บ้านฟัง เรื่องก็เล่าสืบกันไป นายผลผู้ใหญ่บ้านเป็นเพื่อนของนายแห มาเที่ยวที่โรงนาของ

นายแห นายแหสอบถามเรื่องของนายเสย ก็ได้ความจากนายผลสมจริงตามคำของเด็กชายสมพิศ คือนายเสยเป็นนายตรวจเรือยนต์ของบริษัทแม่น้ำมอเตอร์โบ๊ต ด้วยความมึนเมาสุราได้เกี้ยวพาจับต้องนางหอม นางหอมจึงแทงตาย

จักได้กล่าวเรื่องราวตามที่ได้จากครอบครัวของนางเสยต่อไป

ได้สอบถามจากบรรดาบุตรทั้งหญิงชายของนายเสยซึ่งมีอยู่ร่วมหกคนด้วยกัน บรรดาบุตรหญิงชายของนายเสยนี้ ขณะนี้รู้จักพระ-สมพิศดี เคยอาราธนามาฉันอาหารที่บ้านเมื่อมีการทำบุญ และบุตรหญิงคนหนึ่งชื่อว่า นางจันทร์ มิยิ้ม บุตรคนที่ ๓ คุ้นเคยกับพระภิกษุสมพิศมาก ด้วยมีความรักนับถือพระสมพิศเหมือนบิดาของตน ทั้ง ๆ ที่ขณะนี้นางจันทร์อายุ ๔๒ ปี ส่วนพระภิกษุสมพิศอายุ ๓๑ ปีเท่านั้น ได้ไปเคารพกราบไหว้อยู่เสมอ

นางจันทร์ผู้นี้เองที่เคยพายเรือผ่านโรงนาเด็กชายสมพิศไป ตอนนั้นนางจันทร์อายุสัก ๑๓–๑๔ ปี เคยพายเรือเข้าไปในคลองนาแถบซึ่งเป็นบ้านของเด็กชายสมพิศ ซึ่งอยู่ห่างจากวัดดู่สร้างสัก ๕ กิโลเมตร

นายเสย นามสกุลว่า ปรางค์อยู่ มีบุตรหญิงชาย ๖ คน

๑. นางสาย มีลาภ
๒. นายประเสริฐ ปรางค์อยู่
๓. นางจันทร์ มียิ้ม
๔. นายประสิทธิ์ ปรางค์อยู่
๕. นายพล ปรางค์อยู่
๖. นางเกษร

ตามที่สอบถามได้จากนายประเสริฐ นางจันทร์ นายประสิทธิ์ นายพล นางสาย พอรวบรวมเรื่องราวได้ว่า

บิดาของตนถึงแก่ความตายเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ถูกนางหอมแทงตายด้วยมีด ตายอย่างชนิดที่เรียกว่าตายคาที่ ที่วัดคู่สร้าง พวกตนได้ข่าวเหมือนกันว่าบิดาได้ไปเกิดแล้ว และต่อมาบวชที่วัดทรงธรรม จึงได้ไปพบ และเมื่อมีงานก็อาราธนามาสวดมนต์ฉันอาหาร พวกพี่ ๆ ต่างเห็นพ้องกันว่า รูปร่างพระสมพิศเหมือนบิดา แต่พวกน้อง ๆ สังเกตไม่ได้ เพราะตอนบิดาตายยังเล็กอยู่ แต่อาของตนคือน้องของนายเสยเห็นว่าเหมือนทุกคน

ตอนนายเสยมีเรื่องถูกแทงตายนั้น นายเสยเป็นพ่อหม้าย เพราะภรรยาซึ่งเป็นมารดาของบุคคลเหล่านั้นชื่อพวง ถึงแก่กรรมไปก่อนเกิดเหตุประมาณหนึ่งปีเศษ

ตัวนางหอมผู้แทงนายเสยตายก็เป็นแม่หม้ายในขณะนั้น โดยร้างกับสามีมาได้ ๕ ปี

แต่เดิมนายเสยไม่ดื่มสุราเลย มาเริ่มดื่มเมื่อภรรยาตายแล้ว

นายเสยอยู่กับมารดาของภรรยา เมื่อนายเสยตาย เด็ก ๆ ก็อยู่กับยายตลอดมา บ้านนายเสยอยู่ใกล้กับวัดคู่สร้าง บ้านนี้เกี่ยวข้องกับทางศาสนามาก เพราะสมภารวัดคู่สร้างเป็นพี่ชายของนางพวงภรรยานายเสย และบ้านนายเสยใส่บาตรที่หน้าบ้านเป็นประจำ ตัวนายเสยก็ใส่บาตร ถ้านายเสยไม่ใส่ มารดาภรรยานายเสยก็ใส่ มารดาภรรยานายเสยเคร่งครัดในศาสนา รักษาศีลอุโบสถอยู่เสมอ

ตัวนายเสยเองเคยบวชเป็นพระภิกษุ บวชได้ ๑๕ วันก็ต้องสึกเพราะถูกเกณฑ์ทหาร

นายเสยเป็นคนอยากจะเจ้าชู้อยู่ แต่ไม่ถึงกับมีภรรยาน้อย นางพวงภรรยาก็เคยต่อว่านายเสยเรื่องเจ้าชู้นี้ นายเสยเป็นคนกว้างขวางมีเพื่อนฝูงมาก

ผู้เขียนได้ไปสอบถามนางหอม ทับทิม ผู้ทำร้ายนายเสยถึงแก่ความตาย ณ ที่ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วย

ปัจจุบันนี้นางหอมมีสามีชื่อนายสมใจ ก้อนใส นางหอมว่าไม่อยากใช้นามสกุลของสามี ขอให้ลงนามสกุลเดิมของตนว่า ทับทิม

ขณะนี้นางหอมอายุได้ ๕๕ ปี เมื่อเกิดเหตุคราวนั้น นางหอมอยู่ที่บางปลากด ใกล้วัดคู่สร้าง นางหอมแจ้งว่า ตัวก็เป็นผู้เกี่ยวดองเป็นญาติกันกับนายเสย รู้จักนายเสยมาตั้งแต่เล็ก ๆ ตาของนายเสยเป็นพี่น้องกับปู่ของนางหอม

เมื่อเกิดเรื่องกับนายเสย นางหอมอายุได้ ๒๒ ปี ตอนนั้นกำลังเป็นหม้ายด้วยร้างกับสามีมาได้ ๕ ปี สามีปัจจุบันมาได้ใหม่ภายหลัง

นางหอมเล่าว่า คืนนั้นมีงานมหรสพที่วัดคู่สร้าง นายเสยเป็นนายตรวจเรือยนต์โดยสารของบริษัทแม่น้ำมอเตอร์โบ๊ต เรือจอดที่หน้าวัด ประมาณเวลาสองทุ่มเศษ นางหอมได้อาศัยเรือนายเสยก้าวขึ้นท่าน้ำหน้าวัด นายเสยมาเกี้ยวพาจับเนื้อต้องตัวนาง นางก็โกรธผูกใจเจ็บ พอพบกันอีกครั้งที่บริเวณใกล้เคียงกับโรงมหรสพ ก็เอามีดแทงนายเสย แทงด้วยมีดซุยด้ามหวายยาวกว่าคืบ พอชักมีดออก

นายเสยก็ขาดใจ แต่ก่อนตายนายเสยร้องโอย มันแทงข้าได้ แล้วก็ขาดใจ นางหอมวิ่งหนีไป ตำรวจจับได้ทัน เพราะแทงต่อหน้าตำรวจ

ศาลจังหวัดสมุทรปราการพิพากษาลงโทษจำคุก ๑๕ ปี แต่นางหอมรับโทษอยู่ ๘ ปี ๖ เดือน ก็ได้รับอภัยโทษ

เมื่อนางหอมรับโทษอยู่ในเรือนจำก็ได้ข่าวว่านายเสยไปเกิดใหม่แล้ว

นางหอมเล่าว่า ตนเข้าใจว่านายเสยรักตน เพราะนายเสยเคยพูดจาเคาะแคะตนเมื่อพบ แต่ตนไม่ชอบ เพราะเห็นว่านายเสยมีบุตรมาก และอีกประการหนึ่ง นางหอมเชื่อว่านายเสยไม่หวังดีต่อครอบ-ครัวของตน นางหอมว่า เมื่อนางหอมเป็นเด็ก บ้านของตนเคยถูกปล้น เข้าใจว่านายเสยเป็นสายให้พวกปล้นมาปล้น และต่อมาบิดามารดาญาตินางหอมถูกตำรวจจับเล่นการพนัน นางหอมก็เข้าใจว่านายเสยเป็นสายนำตำรวจมาจับ ต้องถูกลงโทษไปตาม ๆ กัน

นางหอมว่า แทงที่ใต้นมข้างซ้ายหรือขวาจำไม่ได้ถนัด เมื่อเห็นนายเสยยืนอยู่ จึงเดินกอดอกกำมีดเข้าไปทางข้างขวาของนายเสยแล้วเอามีดแทงลงไป

นางหอมชอบดื่มสุรา เพราะบิดาเป็นคอสุรา บิดาให้ดื่มบ้างนางหอมจึงชอบสุรามาจนทุกวันนี้

นางหอมว่า คืนวันเกิดเหตุนั้น นายเสยก็ดื่มสุราเหมือนกัน

ในเรื่องความประพฤตินิสัยใจคอของนายเสยนี้ ตามที่สอบถามจากบุตรหญิงชาย และบุคคลใกล้เคียงวัดคู่สร้างซึ่งอยู่ข้างบ้านของนายเสย ไม่ปรากฏว่านายเสยเป็นอันธพาล นางสายบุตรหญิงหัวปี

ของนายเสยว่าบิดาเป็นคนใจดี พูดจาอ่อนหวาน ออกจะเจ้าชู้ แต่ก็ไม่ถึงกับมีภรรยาน้อย ภรรยาเคยต่อว่านายเสยในเรื่องนี้

ปรากฏจากปากคำนางสายว่า นายเสยไม่ชอบรับประทานเนื้อ ทั้งเนื้อหมูและเนื้อวัว ชอบรับประทานแต่ปลา กุ้ง ปู

มีข้อที่น่าสังเกตคือ นายเสยได้เคยอุปสมบทเป็นพระภิกษุ แต่บวชอยู่ได้เพียง ๑๕ วัน ก็จำเป็นต้องลาสึก เพราะถูกเกณฑ์ทหาร

นี่แหละเป็นเรื่องของผู้ถูกหญิงฆ่าตาย แล้วมาได้กำเนิดชาติใหม่ มีรอยแผลเป็น ณ ตำแหน่งที่ถูกทำร้ายปรากฏอยู่ในชาติใหม่นี้ มีจิตใจน้อมไปในทางรู้สึกว่าสตรีเพศทำให้ยุ่ง มีความกลัวต่อสภาวะที่ตนได้เคยรับมา จึงบวชเป็นพระภิกษุสืบต่อจากสามเณร และคงอยู่ในสมณเพศตลอดมาจนบัดนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณพระภิกษุสมพิศ ในการที่ท่านได้กรุณาแจ้งเรื่องของท่านไว้ในโอกาสนี้ด้วย.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ ๑๑๒-๑๑๖ ถนนบริพัตร สำราญราษฎร์ พระนคร นายชวน ศรสงคราม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๘๑๐๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๑๔